

FÉDÉRATION EUROPÉENNE DES GÉOLOGUES
EUROPEAN FEDERATION OF GEOLOGISTS
FEDERACIÓN EUROPEA DE GEÓLOGOS

ZPRAVODAJ

UNIE GEOLOGICKÝCH ASOCIACÍ

Česká asociace hydrogeologů

Česká asociace ložiskových geologů

Czech Association of Economic Geologists

Česká asociace inženýrských geologů

Česká asociace geofyziků

Číslo 29 / Duben 2020

Zpravodaj Unie geologických asociací č. 29/duben 2020

Redaktoři zpravodaje: Jiří Čížek, Anna Abramčuková

Vydání: 1.

Duben 2020

Zpravodaj neprošel odbornou recenzí. Za obsah příspěvků a dalších částí zpravodaje ručí jejich autoři, jednotlivé příspěvky nebyly po obsahové ani jazykové stránce redaktory upravovány.

Všechna práva vyhrazena.

© UGA (www.uga.cz), ČAAG, ČAH, ČAIG a ČALG, Praha
IČ: 69346411

OBSAH:

Úvodník	4
Informace o činnosti Evropské federace geologů.....	6
Zprávy o činnosti Unie geologických asociací	15
Ze života asociací.....	20
Česká asociace hydrogeologů.....	20
Česká asociace inženýrských geologů.....	22
Česká asociace geofyziků	26
Česká asociace ložiskových geologů	30
Z historie československé inženýrské geologie	38
WSF – Vědecké světové fórum, Budapešť 2019.....	41
Pozvánky na kongresy, konference a semináře.....	45
Nekrology:	51
Inzerce	57

Úvodník

*Tempora mutantur et
nos mutamur in illis*

Vážené kolegyně a kolegové,

kdo by si to byl pomyslel, že nastane doba, kdy většinu času budeme trávit izolováni doma a pojiťkem se světem bude hlavně televize, internet a telefon. Ano časy se opravdu mění a my se měníme taky, nebo spíše se musíme změnit, jinak ...? Jak ovlivní pandemie koronaviru do budoucna svět? Asi dost významně, ale věřím tomu, že kvalitně odvedené geologické práce budou dál potřeba. Ostatně geologické práce nebyly ani v tomto nouzovém stavu legislativně omezeny. Možná i politici už vzali na zřetel, že se jedná o strategické činnosti. Dokonce na Ministerstvu průmyslu a obchodu už zavádějí v rámci surovinové politiky státu pojem superstrategické suroviny (po vzoru obchodní sítě možná v budoucnu zavedeme i předponu hyper-). Jaký je ale reálný život, pomalu se nám nedostává nejen superstrategických surovin, ale zdánlivě obyčejného drceného kameniva nezbytného pro stavebnictví. Dříve či později se strategickou surovinou stane i voda a nejen ochrana před jejím nedostatkem, ale i jejím přebytkem v daném čase a daném prostoru čili před povodněmi. Je evidentní, že budeme v budoucnu stavět v místech, která jsou z pohledu horninového prostředí (základové půdy) méně vhodná a tím pádem budou vyšší nároky na spolehlivé posouzení těchto území pro daný stavební účel. Proto se domnívám, že význam našich vědních disciplín do budoucna poroste.

Při psaní tohoto úvodníku jsem se zamyslel, jak ten čas plyne. Začel jsem se totiž do našeho prvního zpravodaje a trochu zavzpomínal. Samozřejmě na Honzu Schröfela, jeho entuziasmus a vize prezentované v jeho prvním úvodníku (1/2006) o spolupráci mezi našimi asociacemi a kolegy ze Slovenska, o respektování UGA ostatními autoritami okolo nás, o odborném a společenském životě členů UGA, o možnosti získávat odbornou způsobilost „v naší unii-komoře“. Co z toho se naplnilo, posuďte sami. Na profesora Müllera, který tehdy psal o odborné spolupráci geofyziků při „posouzení chování horninového masívu v čase“, o „sestavení geologicko-geotechnických modelů horninového prostředí a prognózování nežádoucích jevů“^{*}.

Na Josefa Datla, který tehdy poznamenal, že „chápe zpravodaj jako doplněk k webovým stránkám, který má výhodu trvalejšího uchování“. Moc to oceňuji, když jsem měl tu možnost začít se znovu do našeho prvního čísla a vzpomínat. Tehdy jsem v roli předsedy ČAIG také psal o změnách v čase. Bylo to v souvislosti se vstupem do EU, tehdejší tvorbou stavebního zákona, tehdy nově etablovanou vyhláškou o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací. Věřil jsem, že se podaří zlepšit vzájemnou informovanost a komunikaci a tím zlepšit naši práci. Věřil jsem tomu tehdy a věřím tomu i dnes a budu pracovat na naplnění této vize. Chtěli bychom také lépe komunikovat a spolupracovat se státní správou, s Českou geologickou službou, s akademickými pracovišti. Kolega Jirka Čížek již zorganizoval jednání na MŽP o problematice udělování odborných způsobilostí, ale i o spolupráci na rozvoji a uplatnění našich oborů. Jednali jsme také s ČGS nejen o spolupráci, ale i o přesunu sídla UGA ze stavební fakulty ČVUT do budovy ČGS a děkuji představitelům ČGS za vstřícnost a kladné vyřízení.

Mnozí možná zjistí, že najdou více času na činnosti, které dříve odkládali. Zkuste se zamyslet, jak přispět k rozvoji UGA, budeme vděční za každý konstruktivní nápad. Věřím, že většina z nás, členů jednotlivých odborných asociací, překoná bez újmy tento nenadálý nouzový stav a budeme se moci opět setkávat tváří v tvář a bez doma ušité roušky si vychutnat „geologický um“ (znalci vědí).

Všem pevné zdraví a hodně optimismu do života Pavel Pospíšil

^{*} pozn. napsal to 7 let před sesuvem na D8

EVROPSKÁ FEDERACE GEOLOGŮ

Informace o činnosti

Informace o činnosti Evropské federace geologů

FÉDÉRATION EUROPÉENNE DES GÉOLOGUES
EUROPEAN FEDERATION OF GEOLOGISTS
FEDERACIÓN EUROPEA DE GEÓLOGOS

Zprávy z EFG

ČALG má již 15 EuroGeologů, 6 získalo tento titul na počátku roku 2020.

78. EFG Council meeting, 23. – 24. listopad 2019

Setkání se konalo v Bruselu, 23. 11. (9:00-17:00) a 24. 11. (9:00-12:50), v budově Belgické geologické služby, Rue Jenner 13.

Účastníků bylo téměř 30. Většina organizací, které jsou členem EFG, byla zastoupena jedním nebo dvěma delegáty.

Zasedání bylo řízeno vedením EFG, ve kterém od minula proběhly 3 personální změny – prezidentem je M. Komac (Slovinsko), P. Tyrologou (Řecko) je nový External Relations Officer a nová pokladní je R. Allington (UK).

M. Komac informoval o tom, že je připravována nová „Wuhanská deklarace o zodpovědném používání podzemních prostor“; EFG se chystá dále pokračovat s projektovou činností v rámci H2020; 79. EFG Council meeting se bude konat 23.–24. 2020 v Boru v Srbsku. Pokladní zprávu s velmi pozitivním hodnocením pořádku a finanční kázně v EFG přednesla R. Allington. Členové výboru si rozdělili NA, ČALG má v agendě M. Komac. P. Tyrologou shromažďuje kontakty na organizace v zemích, které ještě nejsou členy EFG.

Organizační struktura EFG nazvaná Panel expertů s 10 odbornými tématy byla prezentována téma po tématu, bylo konstatováno, že většina Panelů je dosti neaktivní až dlouhodobě pasivní a EFG chystá restart – vyzve NA k novým nominacím expertů. Měli by to být Eurogeologové, ale výjimky jsou možné. Panel expertů je „nástroj EFG k posílení vlivu geokomunity na společnost a nástroj k posílení viditelnosti EFG“. Pro zajištění kontinuální práce Panelu expertů se budou organizovat tzv. „tasks“ – vyplňování dotazníků.

G. Burridge (výkonný ředitel): představil své zaměření – je expert na komunikaci uvnitř týmů specialistů a mezi týmy, práci s veřejností, rozhodovací procesy. Zorganizoval krátkou anketu s dotazy „co pro Vás znamená EFG“ a „co může znamenat v budoucnu“, vyhodnocení vyznělo jako posílení přátelství mezi národy, posílení evropské soudržnosti a posílení odborné podpory společenských rozhodování.

A. Stein: představila nové číslo čas. European Geologist s tématem Geoheritage, inovovanou aplikaci pro Eurogeology, pravidelnou fotosoutěž a mentorský program.

EFG nabízí oficiální podporu při komunikaci lokálních geoproblémů formou deklaratorní záštity konferencí a dalších aktivit.

Akce Employment survey se zúčastnilo 694 osob. NA jsou vyzvány k co největšímu zapojení. Bude probíhat ve vhodnější době – v roce 2019 proběhla v létě.

2023 bude Council meeting v Rumunsku, 2024 v Portugalsku.

Každý delegát byl vyzván k podání stručné informace o své NA a jejích aktivitách, ve formě povinné prezentace s předem danou strukturou. Informovala jsem o počtu členů, počtu eurogeologů a o tom, že letos se hlásí další, o trilateralitě Fora pro nerudy, jeho letošním konání na Slovensku a programu příštího – ložiska západních Čech. Prezentace ČALG je přiložena.

Agenda Eurogeologů: Je plánováno zvýšení poplatku o 1-2 € ročně. Poněkud se měnila pravidla – Regulation N3 (Ver 7). Žádala jsem, aby našich nových 6 Eurogeologů bylo přijato až v lednu.

Stručné informace z NA:

Francie – mají 1300 členů z celkem 31 asociací, 6 zaměstnanců, 16 dobrovolníků.

Německo – bylo by vhodné, aby geovědní obory měli svou komoru; bylo by vhodné posílit vliv požadavků praxe na to, co se učí na VŠ.

Maďarsko – počet studentů geologie se snižuje vlivem demografického vývoje a také toho, že maďarští studenti odchází studovat geovědy do Dánska nebo Německa. Maďarský Earth science institucion redukoval o 40 %, což postihlo i geology.

Estonsko – pořádají osvětovou akci, kdy se u výchozu sejdou vědci, studenti a místní lidé a mají portál „estonský geolog“, kde geologové srozumitelně vysvětlují výkon svého povolání. V Estonsku je geologie vnímána pozitivně. Informační kamapaň o geologii koncentrují do 1 týdne v roce – „National mineral resources week“.

Rumunsko – těžba stagnuje, čeká se na investory. Letos založili Vetting Committee.

Srbsko – plánované akce v Srbsku: Perc workshop 20. května 2020, poté je exkurze na Timok – porphyry coper.

Slovinsko – v NA jsou i laici – fanoušci, mají asi 70 aktivních členů NA, 1 Eurogeologa. Jejich cíl je dostat geologická témata do legislativy.

Španělsko – snižuje se počet geologů, na ZŠ a SŠ je geologie čím dál méně. Učí geology hledat práci, učí na SŠ – „geo-alfabetizace“, plánují legislativu proti záplavám.

Turecko – mají 350 členů, ale mívali 450, mají skupinu „Eastern European Metallogeny“, některé jejich odborné asociace jsou pod politickým vlivem a tudíž s nimi NA nemůže spolupracovat. Podporují ženy v geologii.

Británie – Geological Society of London – měli „rok uhlíku“, druhý rok se jim snižuje počet členů, rychle se snižuje zájem o studium geologie – studenti volí „etičtější“ kariéry a obecně nastává odklon od studia přírodních věd. NA byla kritizována za to, že vzala sponzorský dar od Shell.

Švýcarsko – aktuální témata jsou geotermální energie a modelování, těžko se jim soustředí data od soukromých subjektů. Projekt „podzemní transport zboží“. Otevřeli možnost členství pro celé subjekty, neb chtějí shromáždit všechny geology ve Švýcarsku.

Švédsko – mají odborový svaz pracovníků v geologii, snižuje se jim členská základna.

Finsko – jejich podzemní úložiště jaderného odpadu je již téměř postavené, společensky akceptované. Geology postihují rychlé změny na trhu práce.

Irsko – pořádají kurzy odborného psaní.

Itálie – mají 12 tis. členů, organizování pod Ministerstvem spravedlnosti. Za několik posledních let ztratili 2 tis. členů. Do akce „Jak vidí Zemi geolog“ se zapojilo 787 škol a 130 tis. studentů.

Řecko – je jediná země, která má výuku geologie na SŠ, zapojili do vyučování 105 učitelů geologie. Výukový předmět je „suroviny a management přírodních zdrojů“.

Byly přivezeny tyto tiskoviny: 45. a 48. číslo časopisu European Geologist, informační materiály projektů: INTERMIN, INFAC a ROBOMINER.

Úkoly

- Na Council meeting je vždy třeba mít připravenou prezentaci na 3 slajdy, témata: členové NA (stav), sociální trendy v geologii, aktivity NA proběhlé od posledního Council meetingu.
- ČALG byla EFG požádána, aby se pokusila podnítit slovenské kolegy ke vstupu do EFG.

nepovinné:

- Podnítit členy ČALG k vyplnění Employment Survey.

Projekty Evropské federace geologů a ČALG

Česká asociace ložiskových geologů, jako jediný zástupce České republiky v mezinárodní organizaci Evropská federace geologů (European Federation of Geologists – EFG), se pravidelně účastní mezinárodních projektů EFG.

V současnosti se podílí na plnění úkolů projektů INFAC, ROBOMINERS, CROWD THERMAL, CHPM2030 a ENGIE, v minulosti to byly projekty INTRAW, KINDRA a UNEXMIN.

Se smyslem, průběhem a výsledky projektů je veřejnost informována na webových stránkách projektů (<https://eurogeologists.eu/efg-projects/>). Členům UGA jsou informace o projektech pravidelně zprostředkovány díky Zpravodaji UGA.

Obecně lze říci, že projekty jsou převážně zaměřeny na zdroje nerostných surovin, podzemní vody a geotermální energie, na práci s veřejně dostupnými odbornými informacemi a práci s veřejností. Projekt ENGIE je pak zacílen na posílení zastoupení žen a dívek ve studijních programech věd o Zemi.

V následujícím textu přinášíme tiskové zprávy z některých projektů.

Zdeňka Petáková

INFACT PRESS RELEASE Nr. 5 November 2019**A new future for mineral exploration**

With demand for raw materials higher than ever in Europe, so grew the discrepancies between the need for mining and the social reluctance. The INFACT Horizon 2020 project set out to unlock the unfavourable status of mineral extraction by developing more acceptable technologies to invigorate the exploration industry and map unrealised underground potential throughout Europe.

A grim reputation

From the batteries that power our phones and cars to the solar panels on our roofs, we all rely heavily on minerals, even to the extent that our circular economy can't cope. Europe historically has never been a stranger to mining, but our current society still sees mining as destructive and unsustainable.

The "Innovative, Non-invasive and Fully ACceptable exploration Technologies" (INFACT) project interweaves technical and social actions to reduce barriers to exploration.

The power of video

INFACT documented their journey on video, showcasing these more effective, sustainable and acceptable practices. Interviewing different stakeholders and using helicopters and drones to feature high-tech tools against the beauty of nature, the end result is a very human documentary touching on the essence of the challenges they face and the solutions at hand. This video was filmed over four seasons, charting the unrealised potential in new and mature areas in Germany (Geyer), Finland (Sakatti) and Spain (Minas de Riotinto, Gerena).

A glimpse of a better exploration

The studies performed over these reference sites will lead to a label for sustainable technologies in mineral exploration to minimise both the impact on the environment and disturbances to the communities. INFACT partners are also collecting data outside the sites: legislation, land-use, access to finance and more, producing a European Roadmap for Exploration that will serve as an invitation for companies to conduct responsible exploration in the EU. Discover the video: <https://youtu.be/Mp3K7kxrpQU>

More information is available on the project website: www.infactproject.eu

INFACT and Smart Exploration projects join forces to test non-invasive mineral exploration technologies in Spain**Press release February 2020**

The EU Horizon 2020 programme for research and innovation actively encourages the collaboration between academia, research and industry from different member countries or associated partners. International projects with diverse cultural identities and skillsets enable the consortia to excel through collaborative thinking and working. At the same time, the funded projects are encouraged to cluster some of their activities to maximise their impacts and boost dissemination.

The INFACT and Smart Exploration projects now demonstrate the benefits of such a cross-project collaboration. SkyTEM, a Smart Exploration partner, is currently performing a

helicopter-based deep penetrating TEM (transient electromagnetic) geophysical survey in Spain on one of INFAC T's reference sites. SkyTEM is a leading airborne geophysical survey company and acquires high quality airborne electromagnetic data to optimise mineral exploration among other activities.

SkyTEM has developed a prototype of an airborne device that will allow a deeper penetration and better resolution of their technique within the Smart Exploration project. SkyTEM is currently conducting a survey using this state-of-the-art technology on a well characterised mineral deposit in Spain. The system is totally harmless for the environment and thus provides a string basis for sustainable and acceptable exploration. The reference sites are located in Andalusia (Spain) and encompasses two mines (Rio Tinto operated by Atalaya Mining and Cobre Las Cruces operated by First Quantum, both INFAC T partners). The sites represent a geological reference with well-known characteristics of the mineral deposits. The INFAC T project allows partners to use the sites to assess the quality of new, non-invasive surveys and their acceptance by the general public and other stakeholders.

SkyTEM will fly its system with a helicopter provided by INFAC T for about two weeks and will then deliver survey data to the INFAC T project for further evaluation. This activity will benefit both projects but, more importantly, the mining sector and all the stakeholders engaged in the development of a modern and more efficient exploration in Europe.

More information:

The Innovative, Non-invasive and Fully Acceptable Exploration Technologies project (INFAC T) aims at developing technologies that are more acceptable to society and that will invigorate and equip the exploration industry, unlocking unrealised potential in new and known areas.

The Smart Exploration project focusses on the development of cost-effective, environmentally-friendly tools and methods for geophysical exploration in very challenging brownfield areas.

Contact: INFAC T: www.infactproject.eu

Smart Exploration: www.smartexploration.eu

ROBORMINERS

Press release July 2019

ROBOMINERS is a new project funded under the European Union's Research and Innovation programme Horizon 2020 (grant agreement n°820971) which aims at creating a bio-inspired robot capable of mining underground mineral deposits. The 48-months project has held its kick-off meeting in Madrid, on 13 and 14 June 2019.

The project has been set up with the long-term strategic objective to facilitate EU access to mineral raw materials – including also those that are considered as strategic or critical for the energy transition – from domestic resources, and decreasing thus the European import dependency. ROBOMINERS' innovative approach combines the creation of a new mining ecosystem with novel ideas from other sectors, in particular with the inclusion of disruptive concepts from robotics. The use of the robot miner will especially be relevant for mineral deposits that are small or difficult to access. This covers both abandoned, nowadays flooded

mines, that are not accessible anymore for conventional mining techniques, or places that have formerly been explored but whose exploitation was considered as uneconomic due to the small size of the deposits or the difficulty to access them.

Within the project duration, the consortium aims more particularly at:

1. Constructing a fully functional modular robot miner prototype following a bio-inspired design, capable of operating, navigating and performing selective mining in a flooded underground environment;
2. Designing a mining ecosystem of expected future upstream/downstream raw materials processes via simulations, modelling and virtual prototyping;
3. Validating all key functions of the robot-miner to a Technology Readiness Level (TRL) 4;
4. Using the prototypes to study and advance future research challenges concerning scalability, resilience, re-configurability, self-repair, collective behaviour, operation in harsh environments, selective mining, production methods as well as for the necessary converging technologies on an overall mining ecosystem level.

Led by the Centre for Automation and Robotics (CAR) of the Universidad Politécnica de Madrid (UPM) and the Spanish National Research Council (CSIC), ROBOMINERS will be implemented by a consortium of 14 partners from 11 European countries, that covers a wide range of actors and specialities, consisting of geo-scientific SMEs, academics covering both mining and robotics, non-governmental organisations, and governmental bodies. Each of the partners will contribute to the success of the project with their unique know-how.

Benefiting from its broad network reaching out to more than 45,000 geoscientists across Europe, the European Federation of Geologists (EFG) will lead the dissemination and communication efforts within ROBOMINERS. Some of EFG's national association members will also participate as Linked Third Parties in the project, supporting among others the creation of a European database of potentially suitable locations for the deployment of the novel technology.

Press release January 2020

ROBOMINERS defines next steps for the development of its bio-inspired robot miner. On 14 and 15 January 2020, the partners of the EU-funded ROBOMINERS project gathered in Tallinn, Estonia, to discuss the current state of work and define potential scenarios for the robot miner design and application, taking into consideration both economic and political factors such as the need for certain commodities or their criticality in the EU. By developing a bio-inspired robot for mining deposits that are small or difficult to access, ROBOMINERS aims at facilitating EU access to mineral raw materials - including those that are considered as strategic or critical for the energy transition - from domestic resources, and thus decreasing the European import dependency. The first day, the partners updated each other about the progress of their

investigations with a focus on the locomotion of the bio-inspired robot, the future miner's design and the robot platform's software. Some of the key aspects involved the robot's water hydraulics, artificial muscles, pressure compensation, the cutter head system and the power system. Towards the end of the project, ROBOMINERS aims indeed at presenting a full-scale prototype which will demonstrate the mining process. The experts from the robotics community also presented their draft concept for the robot, whereas the geology and mining experts came up with a preliminary selection of mineral deposit types and scenarios appropriate for the ROBOMINERS technology. Based on a genetic classification of ore types, participants ranked deposits according to the most relevant aspects such as geometry, rock mechanics, stability, extractability and economics. The partners listed different scenarios as well as potential test sites. These scenarios involve ultra-deep deposits; small, non-economic deposits with a minimum surface footprint; hazardous or not accessible environments; and abandoned mines or non-economic parts of operating mines. The final classification of the scenarios and deposit types is expected to be available in spring 2020. On 15 January, the consortium meeting continued with a workshop on bio-inspired legged locomotion where robotic experts from TalTech University and the Universidad Politécnica de Madrid (UPM) shared highlights of their current research considered as relevant for the development of the robot miner. This included the presentation of different bio-inspired robotic concepts and various legged robots and their technical complexity by the TalTech team. Specialists from UPM presented a modular climber robot planned to be used for infrastructure inspections which has a variable number of legs and can reassemble its modules autonomously. The workshop concluded with a presentation by ROBOMINERS coordinator Claudio Rossi on energy efficient legged locomotion. This highly technical session was followed by an Advisory Board meeting involving external experts from the mining industry, and an interactive roadmapping workshop led by La Palma Research Centre for Future Studies (LPRC). The participants discussed the 2030 and 2050 horizon for ROBOMINERS in close alignment with the EU policy vision. The input received will be used for further foresight exercises. The meeting concluded with a guided visit at the Centre for Biorobotics of TalTech University.

Follow us:

Website: www.robominers.eu

Social media: @ROBOMINERS

Project coordinator, Universidad Politécnica de Madrid (UPM-Car): Claudio Rossi - claudio.rossi@upm.es

Communication Manager, European Federation of Geologists (EFG): Anita Stein – anita.stein@eurogeologists.eu

CROWDTHERMAL

Press release October 2019

EU-funded CROWDTHERMAL project aims at empowering society to participate in the development of geothermal projects using alternative financing schemes

CROWDTHERMAL is a new project funded under the European Union's Research and Innovation programme Horizon 2020 (grant agreement n°857830) which aims to empower the European public to directly participate in the development of geothermal projects with the help of alternative financing schemes such as crowdfunding and social engagement tools. The 36-months project has held its kick-off meeting in Brussels, on 23 and 24 September 2019. One of the major drivers of CROWDTHERMAL is to support the EU's strategic objective to decrease dependence on fossil fuels, to create a stable energy market, and to reduce the environmental impact of its energy supply.

In order to reach this goal, the project aims at:

- Understanding the requirements for social licencing and developing a Social Licence to Operate (SLO) model for the different geothermal technologies and installations,
- Reviewing any successful case studies, as well as national/EU bottlenecks to alternative financing of geothermal energy in all EU countries,
- Formulating new financial models for crowdsourcing on a national and trans-national basis, covering individual member-states and Europe as a whole;
- Developing recommendations for a novel risk mitigation scheme that will be complementing the alternative financing solutions while also protecting private investors' interests;
- Validating findings with the help of three case studies in Iceland, Hungary and Spain;
- Developing core services for social-media based promotion and alternative financing of geothermal projects, working closely with existing structures & conventional players.

Led by the European Federation of Geologists (EFG), CROWDTHERMAL will be implemented by a consortium of 10 partners from 7 European countries, combining extensive experience in large-scale geothermal project development, alternative finance, social media engagement, innovation, education, and international networking on geothermal energy.

Veškeré informace o činnosti Evropské federace geologů a titulu Eurogeolog mohou zájemci nalézt na internetových stránkách EFG:

<http://eurogeologists.eu/> a <http://eurogeologists.eu/title/eurgeol/>.

Kontakt: info.efg@eurogeologists.eu

ZE ŽIVOTA UGA

Zápis z jednání

Zprávy o činnosti Unie geologických asociací

Zápis z jednání UGA v OPV Praha dne 23. 3. 2020

Přítomni: za ČAAG D. Dostál
 za ČAH J. Datel, T. Charvát, J. Čížek
 za ČAIG omluven vzhledem k pandemii koronaviru
 za ČALG omluven vzhledem k pandemii koronaviru

Kontrola úkolů z minulého zápisu a závěry z jednání:

- Zpravodaj UGA č. 28/2019 byl rozeslán elektronicky v říjnu 2019.
- Nutno aktualizovat webové stránky UGA a postupně na nich uveřejňovat Zpravodaje.
- **Předmětem jednání byla zejména příprava Zpravodaje UGA 29/2020.**

Struktura zpravodaje bude obdobná jako v předchozích číslech:

- **Úvodník** – zajistí Pavel Pospíšil – zmínit změnu sídla.
- **Nová legislativa a normy** – v přípravě změna horního a vodního zákona
- **Zpráva o činnosti EFG – přehled aktivit a tiskové zprávy** - zajistí M. Raus
- **Zápis z jednání UGA** – zajistí J. Čížek
- **Zprávy o činnosti asociací – zápisy z jednání valných hromad, výborů a rad** - zajistí každá asociace, za ČAH zajistí J. Datel – zápis z VH + činnost ČAH; za ČAIG zajistí A. Abramčuková - činnost ČAIG + zápis z VH + 30 let ČAIG; ČAAG – zajistí D. Dostál – zprávy o činnosti ČAAG + zápis z VH + obsah časopisu EGRSE; ČALG – činnost - zajistí M. Raus.
- **Odborné články** – Forum pro nerudy – zajistí M. Raus
- **Přehled seminářů, konferencí, apod.** – vzhledem k pandemii koronaviru asi na jaře žádné nebudou, takže podzim 2020 - zajistí každá asociace – mj. začlenit akce vysokých škol, IAH, konference SAIG...
- **Novinky z oblasti literatury** – recenze, apod. - Podzemí středních Čech – zajistí J. Čížek
- **Různé** – informace o činnosti skupiny Podzemní vody při ČVTVHS – zajistí J. Čížek;
- **Jubilea** – A. Grmela zjistí J. Datel
- **Nekrology** – doc. Skácel – zajistí M. Raus
- **Inzerce**
- **Úprava příspěvků:** MS Word, MS Excel, písmo Times New Roman velikost 12, uspořádání do bloku, řádkování 1,5, obrázky vkládat ve formátu jpg – do 2 MB, nestránkovat ani jinak neformátovat, ani ne vkládat obsažné soubory typu bmp apod. Celkový rozsah bude cca 80 stran velikosti A4 ve formátu pdf.
- Každá asociace prověří dostupnost elektronického Zpravodaje tak, aby aktuální číslo bylo dostupné pouze pro platící členy! Případné vytištění a rozeslání Zpravodaje členům, kteří nemají přístup na Internet, si zajistí každá asociace ve své režii.
- Tyto příspěvky je nutno poslat **nejpozději do 30.3.2020** na adresy: cizek.j@opv.cz, iabramcuk@gmail.com (velikost schránky nelimitována).
- **Další schůzka UGA bude v září 2020.**

Zapsal: J. Čížek

Zpráva o činnosti Unie geologických asociací za období 2018 - 2019

UNIE GEOLOGICKÝCH ASOCIACÍ (UGA) letos bohužel přišla o svého dosavadního předsedu RNDr. Jana Schröfela, který zemřel 10. dubna 2019 ve věku nedožitých 76 let. Byl to neobyčejně pracovitý, milý a dobrý člověk, skvělý pedagog a přítel mnoha z nás. Čest jeho památce! Bohužel z tohoto smutného důvodu bude nutno ještě do konce letošního roku uskutečnit členskou schůzi a zvolit nového předsedu.

Publikační činnost UGA pokračovala v letech 2018 – 2019 ve vydávání společného elektronického Zpravodaje UGA, který nahradil tištěná periodika jednotlivých asociací. Zpravodaj je vydáván dvakrát ročně a je jednotlivými asociacemi zpřístupňován členům na webových stránkách. Zároveň je uveřejněn na webových stránkách www.uga.cz.

Po vystoupení UGA z Evropské federace geologů v roce 2013 jsme přesto informování o jejích aktivitách a podrobnosti o EFG se zájemci mohou dozvědět i na webových stránkách www.eurogeologists.de. Ve zpravodaji UGA informují o dění v EFG zástupci z České asociace ložiskových geologů.

Dosavadní snaha o zlepšení vztahu mezi jednotlivými asociacemi a odborem geologie MŽP se stále nesetkává s úspěchem. Bohužel jak mezi ministerstvem a asociacemi, tak i mezi samotnými asociacemi zatím nedošlo ke kompromisnímu návrhu požadavků pro uchazeče o odbornou způsobilost pro geologické práce.

Ekonomická situace UGA je vzhledem k vystoupení z EFG a včasnému placení členských příspěvků jednotlivými asociacemi více než dobrá, takže to do budoucna umožní snížit členské příspěvky v dalších letech minimálně na polovinu.

Zpracoval: RNDr. Jiří Čížek

Praha, 15. 11. 2019

Z á p i s **z jednání členské schůze Unie geologických asociací** **konané dne 28. 11. 2019 v Praze 6, Bělohorské 31**

Přítomni: viz prezenční listina

za Českou asociaci hydrogeologů - ČAH: RNDr. Jiří Čížek
RNDr. Josef Datel
RNDr. Tomáš Charvát
za Českou asociaci inženýrských geologů - ČAIG: doc. RNDr. Pavel Pospíšil, Ph.D.
RNDr. Jiří Tomášek
Ing. Anna Abramčuková
za Českou asociaci ložiskových geologů - ČALG: RNDr. Miroslav Raus
za Českou asociaci geofyziků - ČAAG: RNDr. Jaroslav Bárta
RNDr. Dušan Dostál

Členská schůze byla zahájena v 15 hodin minutou ticha za bývalého předsedu RNDr. Jana Schröfela, který dne 10. dubna 2019 zemřel ve věku nedožitých 76 let.

Poté dosavadní místopředseda J. Čížek, který byl pověřen řízením členské schůze konstatoval, že se dostavilo pět členů představenstva a všichni členové dozorčí rady Schůze je tedy usnášeníschopná. Byl přednesen program jednání členské schůze, proti němuž nikdo z přítomných nevznnesl ani připomínky ani námitky.

Dalším bodem jednání bylo sestavení volební komise, do níž byli nominováni D. Dostál a T. Charvát. Nominovaní členové byli plénem jednohlasně odsouhlaseni. Do návrhové komise byli nominováni M. Raus a A. Abramčuková. Nominovaní členové byli plénem jednohlasně odsouhlaseni. Zapisovatelem byl zvolen J. Čížek a ověřovatelem zápisu byl zvolen J. Tomášek. J. Čížek na členské schůzi přednesl návrh na změnu stanov – viz usnesení, které je nedílnou součástí a přílohou tohoto zápisu. V tomto usnesení je změna stanov, která se týká změny sídla spolku a zrušení revizní komise jejíž funkci přejímá členská schůze. Tento návrh byl všemi účastníky jednohlasně přijat. Dále přednesl zprávu o činnosti a seznámil plénem s účetními uzávěrkami za roky 2016, 2017 a 2018.

V 15.30 byly zahájeny volby nového představenstva a dozorčí rady aklamací. Po přednesení zpráv předsedající schůzi ukončil a zhodnotil volby v 16,30. Jako předsedu představenstva zvolili jeho členové P. Pospíšila, jako místopředsedu a hospodáře J. Čížka. Dále členská schůze schválila další dva členy představenstva, a to J. Bártu a M. Rause.

Členská schůze schválila účetní závěrky za roky 2016, 2017 a 2018.

Členská schůze schválila snížené základní roční členské příspěvky na další období 2020 – 2022 pro ČAH ve výši 1500,- Kč, pro ČAIG ve výši 1500,- Kč, pro ČALG ve výši 1000,- Kč a pro ČAAG ve výši 1000,- Kč.

Členská schůze skončila v 17 hodin.

Zapsal: RNDr. Jiří Čížek

Ověřil a schválil: RNDr. Jiří Tomášek

Dne: 28.11.2019

Dne: 28.11.2019

Podpis:

Podpis:

Usnesení
členské schůze Unie geologických asociací
konané dne 28. 11. 2019 v Praze 6, Bělohorské 31

ČLENSKÁ SCHŮZE

1. Bere na vědomí:

- a) změnu sídla pobočky: Klárov 131/3, 11800 Praha - Malá Strana
- c) statutárními orgány jsou předseda a místopředseda, kterými jsou

Předseda: Pavel Pospíšil

Místopředseda: Jiří Čížek

2. Schvaluje:

Návrh nového znění stanov Unie geologických asociací tak, jak byl na dnešní schůzi předložen a je nedílnou přílohou tohoto usnesení.

3. Ukládá předsedovi a místopředsedovi:

- a) Dokončit změny sídla spolku a změnu stanov

Za správnost:

Předseda: Pavel Pospíšil

Místopředseda: Jiří Čížek

V Praze dne 28. 11. 2019

ZE ŽIVOTA ASOCIACÍ

ČAH

ČAIG

ČAAG

ČALG

ČAH

ČAIG

✂ ČALG ✂

Ze života asociací

Česká asociace hydrogeologů

Albertov 6, 128 43 Praha 2

e-mail: jvdatel@gmail.com

<http://www.cah-uga.cz>

Zpráva o činnosti a hospodaření ČAH

Kontrola zápisu z minulé VH

Na minulé valné hromadě byla ustavena odborná skupina pro projednání novely vodního zákona pod vedením kolegů P.Čížka a Z.Vacka, která se hned dala do práce. Navázala kontakty s příslušnými státními orgány jako připomínkujícími místy pro novelu vodního zákona, podařilo se jí proniknout do seznamu připomínkujících organizací, sepsala a poskytla jim naše připomínky a výhrady, které prošly standardním posuzovacím procesem, bohužel však vesměs s negativním výsledkem.

Zpráva o činnosti

Od poslední valné hromady (listopad 2018 Praha) a v roce 2019 probíhala jen běžná provozní činnost asociace. Zabývali jsme se řešením vzrůstajícího počtu stížností na kvalitu geologických prací a další běžnou agendou – jednání UGA, příprava Zpravodaje UGA, zajištění běžného provozu, správa webu apod. Součinnost s orgány státní správy se příliš nedaří, díky iniciativě ČAIG jsem se však zúčastnil jednání rady ČAIG se zástupci odboru geologie MŽP na téma vzájemné spolupráce.

Jako zásadní problém se do blízké budoucnosti jeví otázka členské základny a vedení asociace, což jsou spojené nádoby. Vysoká pracovní vytíženost kolegů ve vedení asociace významně omezuje možnosti věnovat se systematicky potřebným problémům. V dalším jednání valné hromady bych spíše rád dal prostor diskusi, aby zazněly i názory od vás.

Zpráva o hospodaření

Příjmy asociace byly v daném období pouze z členských příspěvků, výdaje byly tvořeny pouze běžnými provozními náklady (kancelářské potřeby, poštovné, nájem, správa webu, členský příspěvek UGA apod.). Z nejasného důvodu jsou v letošním roce příjmy z členských příspěvků nižší než v jiných letech, snad jde o dočasný výkyv způsobený u některých členů předplacením členských příspěvků a u jiných odložením platby. Plánované výdaje sice nebudou dosaženy, přesto asi účetnictví za rok 2019 skončí v mínusu, který bude pokryt výnosy z předchozích let. K 31.10.2019 bylo na účtu ČAH 161 709,76 Kč. ČAH nemá žádné zásoby, investiční majetek, pohledávky ani závazky.

Zpracoval: Josef V. Datel, předseda ČAH

Valná hromada České asociace hydrogeologů, z.s.**Praha, 25.11.2019****Zápis**

Místo jednání: VÚV TGM, v.v.i. Praha

Ve stanovenou dobu dle pozvánky se nesešla nadpoloviční většina členů, náhradní zasedání valné hromady se proto uskutečnilo o jednu hodinu později (článek XI., písm. k) Stanov). Valná hromada byla zahájena v 15:05 hod.

Řídící jednání valné hromady: předseda ČAH Josef V. Datel. Zapisovatel: tajemník RNDr. Tomáš Charvát.

Předsedající jednání valné hromady konstatoval, že je přítomno **44** ze **178** řádných i čestných členů.

Funkce skrutátorů se ujali Nikola Vacková a Miloš Klapka.

Návrhová komise byla zvolena ve složení Tomáš Charvát, Petr Hosnédl a Zuzana Keprtová.

Výsledky volby (ve tvaru pro-proti-zdržel se-nepřítomní) **41 – 0 – 3 – 134**

Návrhová komise byla zvolena.

J.V.Datel seznámil účastníky s původním návrhem programu VH.

Nebyly předloženy žádné návrhy na doplnění programu VH.

Poté bylo hlasováno o navrženém programu VH.

Výsledky volby (ve tvaru pro-proti-zdržel se-nepřítomní) **44 – 0 – 0 – 134**

Program VH byl schválen.

Následovala zdravice zástupce České asociace inženýrských geologů Jiřího Tomáška České asociaci hydrogeologů.

Poté byla valná hromada seznámena s připravenými zprávami. Valná hromada vzala na vědomí následující zprávy:

- zprávy o činnosti a hospodaření ČAH – přednesl Josef Datel. Součástí zprávy byla i kontrola zápisu z minulé valné hromady. Zprávu doplnil Petr Čížek o výsledky jednání skupiny pro novelizaci Vodního zákona.
- zpráva o stavu členské základny – přednesl Tomáš Charvát
- zpráva o činnosti UGA – přednesl Jiří Čížek

Uvedené zprávy jsou součástí zápisu z VH.

VH pokračovala projednáním rozpočtu asociace na rok 2020. Předseda ČAH seznámil přítomné s plněním rozpočtu za rok 2019 a s očekávanými příjmy a výdaji v roce 2020, které by měly být v rovnováze, v obou případech jde o částku **53.400,- Kč**. Po vyzvání nikdo z přítomných neměl řádné připomínky ani návrhy změn k předloženému návrhu rozpočtu. O celém návrhu rozpočtu na rok 2020 bylo poté hlasováno. Návrh rozpočtu je v příloze tohoto zápisu.

Výsledky hlasování (ve tvaru pro-proti-zdržel se-nepřítomní) **44 – 0 – 0 – 134**. Rozpočet byl schválen.

Následovala obecná diskuse, předsedající vyzval přítomné k dalším příspěvkům. Byly diskutovány tyto otázky:

- Odborná skupina pod vedením Petra Čížka bude pokračovat ve své činnosti, bude především sledovat dění kolem novely Stavebního zákona.
- Rada ČAH na návrh Petra Čížka předloží na MŽP návrh, aby byly do češtiny překládány zahraniční odborné metodické materiály.
- Rada ČAH se vynasnaží aktivovat odbor geologie MŽP ohledně udělování osvědčení odborné způsobilosti.

- Renata Kadlecová přednesla info o dění ve VTS.
- Tomáš Charvát uveřejní na webových stránkách ČAH pevné termíny pro placení členských příspěvků.
- Předseda ČAH Josef V. Datel informoval o zahájení příprav na společný Hydrogeologický a Inženýrskogeologický kongres v r. 2021. První cirkulář bude rozeslán v r. 2020.
- Svatopluk Šeda a Josef V. Datel budou nadále pokračovat v organizaci osvětových akcí pro vodohospodářské orgány. Při této příležitosti Svatopluk Šeda informoval o workshopu na téma „Standardy ochrany podzemních vod“, který se bude konat v dubnu 2020 v Rychnově nad Kněžnou.

Na závěr VH bylo stanoveno, že příští valná hromada, která bude volební a bude se zabývat úpravou Stanov ČAH, se bude konat v listopadu 2020.

Valná hromada byla ukončena v 16:20 hod.

Praha, 25.11.2019

Zapsal: Tomáš Charvát, tajemník ČAH

Česká asociace inženýrských geologů

Thákurova 2077/7, 166 29, Praha 6

e-mail: jiri.tomasek@4gconsite.com

<http://www.caig-uga.cz>

Usnesení z valného shromáždění ČAIG ze dne 3. února 2020

Shromáždění se konalo v Mineralogické posluchárně na PřF UK Praha

zasedání řídila Ing. Šárka Jechová

Shromáždění bere na vědomí:

1. Zprávu o činnosti asociace v roce 2019. O činnosti referoval předseda Rady asociace RNDr. Jiří Tomášek. Hlavní témata roku 2019:
 - Změna sídla a stanov ČAIG
 - Normotvorná činnost (členství v TNK41) – ČSN 731004
 - Jednání v souvislosti s ČSN P 731005 (ČAS)
 - Jednání s Aktivem geotechnika

- Dokončení prací na revidované TP76B pro MD ČR – odevzdání čistopisu v 2019
 - Společná jednání s MŽP k udělování odborné způsobilosti a zapojení do legislativních procesů
 - Nominace Ing. Tůmy na cenu ak. Q. Záruby (1. Místo)
 - 3. Setkání IG na Cholíně spojené s exkurzí na VD Štěchovice, jehož součástí byla mimořádná valná hromada a přednáška o přípravě TP76
 - Příprava IG kongresu Tatry 2020
2. Zprávu o hospodaření a stavu členské základny. Zprávu připravila a přednesla hospodářka asociace RNDr. J. Dvořáková.
- ČAIG má v současné době 140 členů.
 - Celkový stav konta spolku k 31.12.2019 byl 321.480,- Kč
 - Zpráva o hospodaření spolku je uveřejněna na webových stránkách spolku a historii účtu je možné shlédnout na transparentním účtu asociace u Raiffeisenbank.
3. Zprávu revizní komise (přednesenou Ing. Abramčukovou)
4. Zprávu nového předsedy UGA RNDr. Pavla Pospíšila
5. Zprávu předsedy ČAH RNDr. Josefa Datla o zahájení příprav kongresu HG a IG v roce 2021 a výzvu ke spolupráci při jednání s MŽP (obecně)

Shromáždění ukládá:

1. Dokončit proces implementace ČSN 731005.
2. Aktivně pokračovat v jednáních na TNK41, Aktiv Geotechnika, ČAS a UGA.
3. Pokračovat v jednáních s OG MŽP ohledně systému udělování odborných způsobilostí.
4. Zlepšit komunikaci s členskou základnou ČAIG a rozvíjet spolupráci prostřednictvím poboček.
5. Rozšiřovat webové stránky společnosti tak, aby se staly hlavním nosným médiem pro šíření informací mezi členy ČAIG.
6. Zachovat kontinuitu pravidelných seminářů na půdě PřF UK Praha.
7. Jednat společně se SAIGem při přípravě a organizaci kongresu v Tatrách 2020

Shromáždění schválilo:

1. Zprávu o hospodaření spolku.
2. Zprávu revizní komise.

Návrhová komise:

Ing. Petr Kycl

RNDr. Stanislav Škoda

Save the date
28. ročník Pražských geotechnických dní

PRAŽSKÉ GEOTECHNICKÉ DNY 2021 Geotechnical Parametres – from Site Investigation to Design

Na základě mimořádného stavu v České republice a zahraničí, musíme všichni zodpovědně přistoupit ke změnám nařízených vládou a dbát na naše bezpečí a zdraví. Opatření se týkají také Pražských geotechnických dnů 2020, jejichž 28. ročník, zaměřený na problematiku *Geotechnical Parametres – from Site Investigation to Design*, proběhne v květnu 2021. Těšit se stále můžete na níže uvedené přednáškové bloky. [Děkujeme za pochopení a o podrobnostech Pražských geotechnických dní 2021 Vás budeme informovat.](#)

Program konference

V hlavní přednáškový den v prostorách [Akademie věd ČR](#) vystoupí se svými příspěvky přední odborníci z Imperial College of Science and Technology a University College of London (Velká Británie) – Ruhr-Universität Bochum (Německo) – Sapienza University of Rome (Itálie) – Graz University of Technology (Rakousko) – STU Bratislava (Slovensko) – Norwegian Geotechnical Institute (Norsko). Přednáškové bloky završí Prof. Gioacchino Viggiani (Francie) již 28. Pražkou geotechnickou přednáškou na téma *Recent Development in Laboratory Testing of Geomaterials with Emphasis on Imaging Processes*. Workshop pana profesora proběhne druhý den v [Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy](#) na téma *3D Experimental Micromechanics at the Grain Scale: What for?* V rámci Pražských geotechnických dnů bude také předána prestižní [Cena akademika Quido Záruby pro mladé geology a geotechniky](#), jejíž nositelé se řadí ke známým osobnostem v oborech geotechniky a inženýrské geologie.

Pondělí 10. května 2021

[Akademie věd České republiky, Národní třída 3, Praha 1](#)

- > **Parameter-Derivation for Advanced Geotechnical Design** – Prof. Lidija Zdravkovic, Imperial College of Science and Technology, UK
- > **Investigation on the Seismic Slope Stability for Planned Lakes in Opencast Mines in the Rhenish Lignite Mining Area**– Prof. Torsen Wichtmann, Ruhr-Universität Bochum, Germany
- > **Static Liquefaction in Tailings**– Prof. Mathew Richard Coop, University College of London, UK
- > **On the Use of Small Strain Stiffness in the Analysis of Soil-Structure Interaction**– Dr. Daniela Boldini, Sapienza University of Rome, Italy
- > **Numerical Prediction of Performance of Pull-Out Test of Ground Anchors Utilizing In-Situ and Laboratory Testing**– Prof. Helmut Schweiger, Graz University of Technology, Austria
- > **Processing of Data from Engineering Geological Survey**– Machine Learning Approach – Dr. Jakub Panuška, STU Bratislava, Slovakia
- > **Cyclic Laterally Loaded Piles – Laboratory Testing and Numerical Analyses**– Dr. Hendrik Sturm, Youhu Zhang, NGI, Norway
- > **PŘEDÁNÍ CENY AKADEMIKA QUIDO ZÁRUBY**
- > **Prezentace vítěze Ceny akademika Quido Záruby**

> 28. PRAŽSKÁ GEOTECHNICKÁ PŘEDNÁŠKA – Recent Developments in Laboratory Testing of Geomaterials with Emphasis on Imaging Processes

– Prof. Gioacchino Viggiani, Université Grenoble Alpes, France

> Společenská večeře

Úterý 11. května 2021

[Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Albertov 6, Praha 2](#)

> WORKSHOP – 3D Experimental Micromechanics at the Grain Scale: What for?

– Prof. Gioacchino Viggiani, Université Grenoble Alpes, France

Cena akademika Quido Záruby

I když byl pro rok 2020 zrušen 28. ročník Pražských geotechnických dnů a přesunut na rok 2021, cena akademika Quido Záruby bude udělena.

Cena je určena pro mladé inženýrské geology a geotechniky do 35 let za nejhodnotnější a nejzajímavější práce z oblasti praxe a výzkumu v oborech Mechanika zemin – Mechanika hornin – Inženýrská geologie – Podzemní stavby – Zakládání staveb – Geotechnický a inženýrskogeologický průzkum – Environmentální geotechnika.

Návrhy budoucích vítězů přijímáme do 30. dubna 2020. Nominaci na cenu může podat kdokoli, včetně nominovaného, zaměstnavatele či klienta.

Příhlášky zasílejte na:

SG Geotechnika a.s.

Mlýnská 425/70

602 00 Brno

sarka.dvorakova@geotechnika.cz

Spolupráce s MD ČR, s její organizací ŘSD na aktualizaci TP 76B

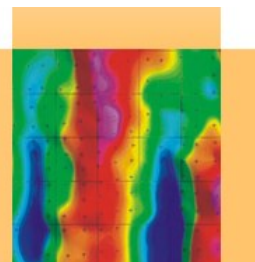
K únoru 2020 byla dokončena činnost týmu ČAIGu na zpracování TP 76B MD ČR:

Inženýrskogeologický průzkum pro pozemní komunikace,
část B – provádění inženýrskogeologického průzkumu

Text normy bude dále podroben analýze zástupců ŘSD a MD ČR a poté bude dokument pravděpodobně definitivně vydán. Nicméně práce ČAIGu byla dokončena a objednatelem převzata. Budeme tedy očekávat další vývoj dokumentu a jeho všech částí A, B a C.

ČESKÁ ASOCIACE GEOFYZIKŮ

Česká asociace geofyziků*Albertov 2038/6, 12800 Praha 2**e-mail: zdenek.kalab@ugn.cas.cz**<http://www.caag.cz>***Zpráva o činnosti ČAAG – České asociace geofyziků, z.s.****v období 21.3.2019 – 31.3.2020**

Vážené dámy a pánové, hosté a členové asociace

S odstupem času budeme vzpomínat, jak v roce 2020 proběhla „historicky první“ Valná hromada korespondenční formou. Důvodem tohoto přístupu byla aktuálně vyhlášená epidemiologická opatření (pandemie koronaviru), která mj. nařídila „zákaz shromažďování“ osob v počtu větším než 30 a omezila cestování (poté byla i vyhlášena karanténa v ČR).

Svá vystoupení v posledních letech zahajují historickou připomínkou a také v letošním roce mám dobrý důvod – stoleté výročí. Tuto dobu samozřejmě nepamatuji, tak využiji webové stránky katedry geofyziky MFF: *„Se vznikem Československé republiky získává Univerzita Karlova nejen své jméno, ale i Přírodovědeckou fakultu (1920). Při té vzniká Geofyzikální ústav (29. 12. 1920), jehož zakladatelem, ředitelem a jediným zaměstnancem se stává Václav Láska, profesor užití matematiky na stejnojmenné katedře. Pokračování historie si přečtete na webu <http://geo.mff.cuni.cz/historie.htm>.*

Statistika asociace vykazuje víceméně setrvalý stav asociace. K 1. 1. 2020 bylo registrováno 80 členů, z toho počtu je 13 čestných členů. Členská základna je organizována ve třech pobočkách, tj. pražské, brněnské a ostravské. Z pohledu činnosti jsou jednotlivé pobočky relativně samostatné jednotky. Jejich činnost se soustředí především na přednáškovou činnost, ostravská každoročně organizuje mezinárodní konferenci. Lze také připomenout účast členů

ČAAG v řadě odborných výborů a komisí. V roční zprávě je uvedeno celkem 16 výstupů (<http://rvs.paleontologie.cz/rocni/id-922/>). O činnosti asociace a Rady ČAAG jsou členové a odborná veřejnost informováni prostřednictvím webových stránek asociace (www.caag.cz).

I nadále platí, že největší aktivity asociace představují uspořádání mezinárodní geofyzikální konference a vydávání odborného časopisu.

Ve dnech 28. – 31. května se v Rožnově pod Radhoštěm konalo setkání českých, polských a slovenských geofyziků, kteří se zúčastnili spojeného 37. Česko – Polsko – Slovenského symposia „O důlní a environmentální geofyzice“ a 28. konference „OVA´ - Nové poznatky a měření v seismologii, inženýrské geofyzice a geotechnickém inženýrství“. Bylo to poprvé, kdy se obě akce, Symposium a Konference, konaly společně. Zaměření akcí bylo tradiční, tj. environmentální a důlní geofyzika, přirozená, indukovaná a technická seismicita, podpovrchová úložiště a další geofyzikální a geotechnický výzkum a měření. Jednání v Rožnově se zúčastnilo přibližně 60 specialistů, bylo předneseno celkem 30 odborných příspěvků a vystaveno několik posterů; abstrakta byla vytištěna ve Sborníku abstraktů konference. Hlavním pořadatelem akce byla naše asociace, k níž se přidal Ústav geoniky AVČR, v.v.i. a SÚRAO, partnery akce byly firmy Penetra s.r.o., Georadis s.r.o. a Arenal s.r.o. Je mojí milou povinností poděkovat všem sponzorům akce za příspěvky, což umožnilo uspořádat důstojnou konferenci a pozvat významné hosty. Byly získány informace o současných geomechanických a geotechnických problémech, řešených pomocí geofyzikálních metod v různých lokalitách všech tří zúčastněných států. Přínosem těchto setkání je i navázání osobních kontaktů, což v budoucnu může vést k bližší spolupráci. Věřím, i podle ohlasů, že účastníci pozitivně přijali i přes nepřízeň počasí exkurzi do okolí, především do lomu Kotouč, kde nás svým odborným výkladem provázel významný paleontolog profesor Vašíček.

V roce 2020 se ostravská konference měla konat 31.3. - 1.4. V tuto chvíli je termín zrušen, organizační výbor a Rada asociace se shodli, že v případě příznivého vývoje by se konference konala v podzimním termínu. I přes zrušení konference bych rád požádal o publikování vašich článků v časopise EGRSE a dodržení termínu dodání manuskriptu článku do 31. května t.r. Věřím, že vydávání časopisu je přínosné nejen pro členy asociace, ale i pro širší komunitu setkávající se s geofyzikou (mj. se časopis v ČR distribuuje do krajských a centrálních knihoven).

Předchozí informací jsme plynule přešli na téma našeho odborného časopisu EGRSE. Nejprve je třeba zmínit poděkování za významnou finanční podporu vydávání časopisu ze strany Rady vědeckých společností. Bez této podpory by pravděpodobně nebylo možné časopis vydávat. Od roku 2010 jsou pravidelně vydávána dvě čísla, jedno s česky nebo slovensky psanými články, druhé s články v angličtině. Časopis je distribuován jak v tradiční formě (CD v tištěném přebalu), tak i na webu asociace. Již třetím rokem jsou jednotlivé články opatřeny „doi číslem“. Nadále (i když pomalu) pokračuje kompletace materiálů pro obnovení žádosti o zařazení časopisu do databáze Scopus. Vedoucímu redakční rady, členům rady a redaktorovi vyjadřuji svůj dík za jejich práci a samozřejmě všem autorům článků.

Digitálním zdrojem informací o naší asociaci a našich aktivitách jsou webové stránky (www.caag.cz). Asociace je součástí Unie geologických asociací, Zpravodaje UGA jsou vydávány dvakrát ročně a jsou členům ČAAG rozesílány prostřednictvím e-mailu. Na webových stránkách k volnému stažení se objeví s cca ročním zpožděním, což je striktní požadavek vedení UGA. V tomto Zpravodaji, který vychází dvakrát ročně, lze nalézt různé informace včetně popisu činností sdružených asociací (ČAH, ČALG, ČAIG, ČAAG). Odborné články připravené za ČAAG měly tato témata: prof. Čechura, 100. výročí úmrtí Rolanda Eötvöse, konference EAGE v Londýně, geofyzikální konference v Rožnově, Časopis EGRSE.

ČAAG je kolektivním přidruženým členem evropské asociace EAGE (European Association of Geoscientists and Engineers). Letošní EAGE's Annual Meeting se má uskutečnit v Amsterdamu, ale vzhledem k pandemické situaci bude také zřejmě zrušen či odložen. V loňském roce jsme byli zařazeni do užšího výběru pro pořádání konference Near Surface Geophysics 2020 v Praze, ale s pořadatelstvím jsme zatím neuspěli. Děkuji všem, kteří se na této aktivitě podíleli.

Pandemie zasahuje do života v celém světě a lze tedy oprávněně očekávat zrušení řady aktivit, na mysli mám především pořádání konferencí, symposií, výstav a seminářů. Své vystoupení končím přáním pro všechny členy asociace, aby se jim dařilo v osobním i profesním životě, - a hodně zdraví.

V Ostravě, 31. 3. 2020

prof. RNDr. Zdeněk Kaláb, CSc., Předseda asociace

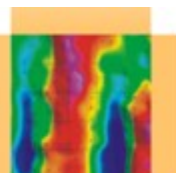
Konference „OVA '20 - Nové poznatky a měření v seismologii, inženýrské geofyzice a geotechnice

V tuto dobu obvykle zvu zájemce o geofyzikální problematiku na tradiční konferenci, kterou již dlouhou dobu zastřešuje geofyzikální asociace. Na již 29. regionální konferenci s mezinárodní účastí byl stanoven termín 31. března – 1. dubna. Protože však současná situace neumožňuje ani cestování ani shromažďování, musel organizační výbor plánovanou akci zrušit s tím, že pokud to situace umožní, proběhne konference v podzimním termínu. Pokud k tomu dojde, tak se konference bude tradičně konat v prostorách Ústavu geoniky AV ČR, v.v.i., v Ostravě.

Pořadatelství by se, jako již po několik let, ujala ČAAG - Česká asociace geofyziků, z.s., (přidružená asociace EAGE), ostravská pobočka ve spolupráci s dalšími institucemi: Ústav geoniky AV ČR, v.v.i., Ostrava, VŠB – Technická univerzita Ostrava, Katedra geotechniky a podzemního stavitelství FAST, Faculty of Mining, Safety Engineering and Industrial Automation, Silesian University of Technology, Gliwice.

CZECH ASSOCIATION OF GEOPHYSICISTS

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

FAKULTA
STAVEBNÍ

I přes zrušení konference bych rád jménem organizačního výboru konference a redakční rady požádal o publikování článků v časopise EGRSE, články mají přiděleno DOI. Časopis je vydáván na CD-ROM a na webu asociace, obrázky jsou tedy v dodané kvalitě. Text příspěvku je nutno dodat v elektronické podobě napsaný ve WORDu, je potřeba dodržet předepsaný formát - <http://www.caag.cz/> . Doporučený rozsah příspěvku je do 10 stran, včetně anglického názvu a anglického abstraktu, seznamu citované literatury, obrázků a příloh. Termín odevzdání organizátorům je do konce května 2020 (ale raději dříve!). Věřím, že vydávání časopisu je přínosné nejen pro členy asociace, ale i pro širší komunitu setkávající se s geofyzikou. Jen připomeňme, že se časopis v ČR distribuuje do všech centrálních a krajských knihoven.

Zpracoval: Zdeněk Kaláb

Česká asociace ložiskových geologů

Kostelní 26, 170 06

www.calg.cz

Zprávy ze života asociace

Jen krátce, co se událo v naší asociaci od posledního Zpravodaje (podzim 2019):

- Z. Petáková se zúčastnila v listopadu zasedání EFG v Bruselu (více na jiném místě).
- Rada ČALG se spolu s kontrolní komisí sešly 3. 12. 2019. Zhodnotili jsme činnost v roce 2019 a připravovali 62. Forum pro nerudy, které měla ČALG pořádat v roce 2020.

Původně jsme plánovali sejít Rady a KK koncem března, kdy jsme chtěli schválit definitivní program Fora a připravit výroční členskou schůzi. COVID-19 nám ve všech těchto plánech udělal přes to čáru. Své členy budeme o náhradních termínech informovat.

Za Radu ČALG M. Raus

Forum pro nerudy – příspěvek k profesnímu rozvoji ložiskových geologů

V současnosti trilaterální setkání ložiskových geologů Forum pro nerudy bylo založeno v roce 1977 z iniciativy profesora Miloše Kužvarta (*1928 †2012) a jeho kolegů z katedry ložiskové geologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Záměrem bylo udržení dobré informovanosti ložiskově geologické komunity o profesních novinkách především z oblasti nerud, dobývání a úpravnictví nerostných surovin a další odborný vývoj ložiskových geologů. Název Fora pro nerudy byl odvozen z platformy Forum on Geology of Industrial Minerals, která byla založena v roce 1964 v USA na Ohio State University v městě Columbus profesorem Robertem L. Batesem, jedním ze zakladatelů ložiskově geologické specializace nerudní suroviny (<https://www.geosociety.org/documents/gsa/memorials/v25/Bates-RL.pdf>).

Zpočátku se v rámci Fora pro nerudy konaly přednášky a terénní exkurze na území Československa a také byly vydávány sborníky konferenčních příspěvků a monografie zaměřené na nerudní problematiku. V letech 1977 až 1982 se setkání konala až čtyřikrát ročně. V roce 1979 a 1980 byla Fora navštívena kolegy z USA, prof. Haydnem H. Murrayem (<https://imformed.com/haydn-murray-industrial-minerals-world-mourns-passing-of-a-legend/>) a

prof. Warrenem D. Huffem (https://en.wikipedia.org/wiki/Warren_D._Huff a <https://homepages.uc.edu/~huffwd/HuffPage/huff.html>), kteří se později stali proslulými geology. Počet účastníků jednotlivých For pro nerudy kolísal mezi 20 a 105 (v roce 1984) a v celkovém součtu dosáhl více než 3000 jednotlivých účastí. V letech 1981 až 1993 bylo v rámci Fora pro nerudy vydáno 13 ložiskově geologických monografií, převážně z iniciativy prof. Kužvarta a pod jeho editorským vedením.

Témata Fora pro nerudy byla následující:

- netradiční nerudní suroviny (1981, 1986): keramické, stavební, energeticky úsporné, dekorační, pro plniva a výrobu vláken, nerudní provincie;
- výpočet zásob (1984): matematické metody a modelování;
- práce čs. geologů na zahraničních ložiskách nerud (1985);
- ekonomika nerud (1985): kondice, export-import aj.;
- historie využití nerud (1986): od pravěku dodnes, využití vápenců, kaolínů, jílu aj.;
- ochrana ložisek nerud (1987): zákony, ochrana životního prostředí aj.;
- použití exaktních metod (1987): energeticko disperzní analýza, sorpce metylenové modře, studium fluidních inkluzí, termobarometrie, použití počítačů;
- výzkum využitelnosti (technologie nerud) (1989);
- nové materiály (1989): pro elektrotechniku, elektroniku, optoelektroniku aj.;
- hydrogeologie a inženýrské geologie při průzkumu a těžbě nerud (1990);
- využití a ukládání odpadu (1993): horninová drť, popílek, škvára aj.

Přestávka v konání Fora v letech 1994 až 1999 byla zapříčiněna politickými změnami a ekonomickou transformací státu. Konání Fora pro nerudy bylo obnoveno v roce 2000 z iniciativy Jiřího Rambouska z tehdejšího Geofondu a Miroslava Raue (Geo Vision, s.r.o.). Od té doby Fora pro nerudy organizuje Česká asociace ložiskových geologů. Na bilaterální akci byla Fora změněna v roce 2003, kdy se spoluorganizování ujali kolegové ze SALG (*Slovenská asociácia ložiskových geológov*) a *Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra*. V roce 2009 se Forum stalo trilaterální díky polským ložiskovým geologům z Polské Akademie věd z *Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią* se sídlem v Krakově (<https://min-pan.krakow.pl/>). Terénní exkurze jsou organizovány jednou ročně, pro účastníky je vždy vypracován exkurzní průvodce. Tématické zaměření bylo rozšířeno z nerud, dobývání a úpravy nerostných surovin i na všechny ostatní nerostné suroviny. Exkurze jsou vždy zaměřeny také na návštěvu kulturních památek.

V květnu roku 2020 měla ČALG pořádat 62. Forum v oblasti severozápadních Čech. V plánu bylo navštívit historické či současné těžebny pyropu, jaspisu a ametystu, kaolinu, bentonitu a drceného kamene, Hornický skanzen a muzeum ve Stříbře, některé zámky a klášterní areál v Kladrubech u Stříbra. Rada ČALG vzhledem k současné infekční situaci však rozhodla, že toto Forum odložíme o jeden rok. Bližší informace budou umístěny na webových stránkách České asociace ložiskových geologů (<http://www.calg.cz/>).

Z. Petáková, I. Sitenský, M. Raus

Foto: Archiv ČALG.

Exkurze 2017, Jižní Čechy, lom na stavební kámen (granulit) Plešovice.

Exkurze 2009, solné ložisko Wieliczka, památka UNESCO. Polsko.

Exkurze 2016, úpravna štěrkopísku Kočovce. Slovensko.

<i>Forum pro nerudy č.</i>	<i>Místo konání</i>	<i>Datum</i>	<i>Téma ^{*)}</i>
1	Praha, PřF UK	16. 2. 1977	Ložiska štěrkopísků a stavebního kamene v ČR.
2	Brno Moravské zemské muzeum	19. 4. 1977	Ložiska zeolitů. Pegmatity v borském masivu.
3	Ostrava	11.–12. 10. 1977	Ložiska cihlářských surovin a sádrovce ČSR. Ložiska jílu SSR. Geofyzikální metody prospekce jílu a cihlářských surovin.
4	Praha Národní muzeum	3. 11. 1977	Drahé a dekorační kameny.
5	Praha PřF UK	14. 2. 1978	Ložiska vápence, dolomitu a sklářských písků v ČSR.
6	Brno GR ČSCZ	12.–13. 4. 1978	Živcové štěrkopísky. Ochrana půdního fondu při průzkumu. Drahé kameny na Moravě.

7	Teplice	3.–4. 10. 1978	Ložiska bentonitu a křemence v ČSR. Teplické termální prameny.
8	Mikulov zámek	21.–22. 11. 1978	Cihlářské suroviny jižní Moravy a jejich zpracování
9	Praha Národní muzeum	20.–21. 2. 1979	Drahé kameny korunovačních klenotů, na Moravě, v Mongolsku, v Africe.
10	Horné Orešany (okr.Trnava)	18.–20. 4. 1979	Bílý cement a betonářské kamenivo.
11	Jeseník	19.–21. 9. 1979	Ložiska grafitu, mramoru, břidlic a rud v Jeseníkách. Nerudy v USA (prof. Murray).
12	Plzeň, Stříbro	8.–9. 11. 1979	Ložiska okolí Plzně a Domažlic.
13	Praha	19.–20. 2. 1980	Promítání 15 krátkých barevných geologických filmů.
14	Na Karahuliách u Kremnice	22.–23. 4. 1980	Ložiska nerudných surovin Kremnického pohoří (mj. zeolity a perlity).
15	Černá v Pošumaví	9.–11. 6. 1980	Jižní Čechy – ložiska nerudných surovin (zvláště grafit, keramické suroviny). Vltavíny. Nerudy v USA (prof. Huff).
16	Lanškroun	17.–19. 9. 1980	Ložiska cenomanských jílovců, žilného křemene, vápence na západní Moravě.
17	Brno Keramoprojekt	3.–4. 3. 1981	NETRADIČNÍ A NÁHRADNÍ NERUDNÍ SUROVINY I
18	Blansko	22.–24. 4. 1981	Nerudní suroviny Moravského krasu.
19	Chotěboř středisko Geofondu	8.–10. 6. 1981	Ložiska nerud v Železných horách (Běstvina, Prachovice).
20	Znojmo	21.–23. 10. 1981	Nerudní suroviny jz. Moravy. Prognózní zdroje nerud v Polsku (prof. Kozłowski).
21	Praha Sjezdový palác	9.–10. 2. 1982	Dekorační kameny a jejich aplikace v architektuře.
22	Staré Splavy	13.–15. 4. 1982	Nerudní suroviny severních Čech.
23	Kamenec na Zemplínské Širavě	4.–6. 5. 1982	Nerudní suroviny východního Slovenska.
24	Karlovy Vary	28.–30. 9. 1982	Nerudní suroviny Karlovarska a Podbořanska.
25	Bratislava PřF UKo	8.–10. 2. 1983	VÝSLEDKY PRÁCE ČS. GEOLOGŮ NA ZAHRAČNÍCH LOŽISKÁCH NERUD
26	Kostelec u Jihlavy	20.–22. 9. 1983	Nerudní suroviny Českomoravské vrchoviny.

27	Praha	14.–15. 2. 1984	VÝPOČET ZÁSOB LOŽISEK NERUDNÍCH SUROVIN
28	Sušice	3.–5. 4. 1984	Nerudní suroviny Písecka a Sušicka.
29	Rožňava	19.–21. 6. 1984	Nerudní suroviny jižní části Slovenského rudohoří.
30	Ústí nad Labem	25.–27. 9. 1984	EKONOMIKA NERUDNÍCH SUROVIN Nerudní suroviny Českého středohoří.
31	Karlík u Dobřichovic	5.–7. 5.1985	NETRADIČNÍ NERUDNÍ SUROVINY II Vápencové suroviny středočeského paleozoika – Barrandienu.
32	Praha Národní technické muzeum	12.–13. 11. 1985	HISTORIE VYUŽITÍ NERUD
33	Valašské Meziříčí	5.–7. 5. 1986	OCHRANA LOŽISEK NERUD PRO VYUŽITÍ V 21. STOLETÍ
34	Bečov nad Teplou	14.–16. 10. 1986	POUŽITÍ EXAKTNÍCH METOD V LOŽISKOVÉ (ZVLÁŠTĚ NERUDNÍ) GEOLOGII
35	Živohošť	21.–23. 4. 1987	VÝZKUM VYUŽITELNOSTI NERUD (TECHNOLOGIE NERUD)
36	Lučenec	16.–18. 9. 1987	NOVÉ MATERIÁLY (PRO ELEKTROTECHNIKU, ELEKTRONIKU atd.)
37	Zámostí u Střelče	19.–20. 4. 1988	NOVÉ POZNATKY Z GEOLOGIE A TECHNOLOGIE LOŽISEK NERUD ZA LÉTA 1972-1987 Ložiska nerud severních Čech.
38	Spišská Nová Ves	25.–27. 4. 1989	HYDROGEOLOGICKÁ A INŽENÝRSKO-GEOLOGICKÁ PROBLEMATIKA PŘI PRŮZKUMU A TĚŽBĚ NERUD Ložiska nerud v okolí Spišské Nové Vsi.
39	Turčianské Teplice	9.–11. 10. 1990	Použití dolomitu a jiných nerud (včetně netradičních).
40	Březová u Karlových Varů	12.–14. 5. 1992	Privatizace ložisek.
41	Borovany	11.–13. 5. 1993	VYUŽITÍ A UKLÁDÁNÍ ODPADU
42	Zlaté Hory	25.–27. 9. 2000	Geologický zákon.

43	Lučenec	15.–17. 5. 2001	Netradiční nerudy a nové technologie.
44	Rohanov	21.–23. 5. 2002	Nerudní suroviny pestré skupiny moldanubika.
45	Košice	4.–5. 6. 2003	Nerudní suroviny východního Slovenska.
46	Čistá u Rakovníka	11.–13. 5.2004	Stavební a keramické suroviny Rakovnícka, Podbořanska a Kadaňska.
47	Regionálne centrum ŠGÚDŠ Spišská Nová Ves	16.–19. 5.2005	Spiš.
48	Nejdek	16.–18. 5. 2006	Nerudní suroviny Karlovarska, především kaoliny.
49	Rožňava	22.–24. 5. 2007	Gemer.
50	vrch Tábor u Lomnice nad Popelkou	13.–15. 5. 2008	Český ráj a Podkrkonoší.
51	Kraków	5.–7. 5. 2009	Rock and chemical mineral raw materials of Lesser Poland (Małopolska - Polonia Minor).
52	Oščadnica	11.–13. 5. 2010	Kysuce.
53	Dolní Věstonice	10.–12. 5. 2011	Geologie jižní Moravy.
54	Świdnica	22.–24. 5. 2012	Surowce skalne i ceramiczne regionu świdnickiego.
55	Pezinok	15.–17. 5. 2013	Malé Karpaty.
56	Zábřeh na Moravě	20.–22. 5. 2014	Stavební suroviny střední Moravy
57	Krotoszyce	19.–21. 5. 2015	Surowce Niecki Północnosudeckiej i Przedgórze Kaczawskiego.
58	Trenčín	24.–26. 5. 2016	Považský Inovec.
59	Svachova Lhotka	16.–18. 5. 2017	Jižní Čechy.
60	Sandomierz	15.–17. 5. 2018	Suroviny ve východní části Svatokřížských hor.
61	Banská Štiavnica	21.–23. 5. 2019	Central Slovakia Neogene Volcanics.

Téma^{)} Kapitálkami jsou vyznačeny názvy monografií, které z daného Fora vzešly.*

ČLÁNKY

Z historie československé inženýrské geologie

WSF Vědecké světové fórum, Budapešť 2019

Z historie československé inženýrské geologie

V letošním roce uplyne 30 let od založení České asociace inženýrských geologů.

Požádali jsme profesora Jaroslava Paška, jednoho ze zakladatelů o pár vzpomínek:

Prvopočátky prací českých a slovenských geologů v oboru, dnes pojímaném jako inženýrská geologie, lze klást do konce 30. let minulého století, do období rozvoje výstavby dopravní infrastruktury rozvíjejícího se státu, kdy se např. výstavba nových železničních tratí na Slovensku setkávala s těžkými problémy vyvolanými složitými geologickými poměry.

Pražská stavební firma Záruba-Pfeffermann tehdy získala stavbu tratí Banská Bystrica – Diviaky se známým Harmaneckým tunelem. Quido Záruba si přivolal Dimitrije Andrusova, svého někdejšího kolegu z pražské přírodovědecké fakulty, který svými studiemi rozpoznal komplikovanou příkrovovou stavbu Západních Karpat, a který se postupně stal věhlasným slovenským geologem.

Vznikly tak tehdy zhruba před 80 až 90 lety první společné odborné posudky našeho oboru.

Po násilném přetržení druhou světovou válkou se po osvobození rozvíjela spolupráce ještě bouřlivějším tempem, jak při řešení praktických úkolů na stavbách, tak i na vysokých školách a vědeckých ústavech.

Tak např. při výstavbě vážské kaskády se opět setkávali oba přátelé, už jako profesori pražských a bratislavských vysokých škol, postupně pak i jejich žáci. Při společné práci pak vznikaly nové přátelské vztahy.

Někdy tak počátkem 50. let zazvonili v tehdejší Geologickém ústavu Vysoké školy inženýrského stavitelství v Trojanově ulici v Praze dva slovensky mluvící mladí pánové. Byli to Andrusovovi asistenti, Milan Matula a Arnold Nemčok, pozdější docenti a pak profesori z bratislavské university a techniky. Přišli se přihlásit k Zárubově škole inženýrské geologie. Nastala další etapa československé inženýrské geologie.

Rostoucí význam a uznávaná potřeba inženýrské geologie, která zpracovává podklady pro výstavbu, vyvolaly odezvu i u státních orgánů. V roce 1954 byl vytvořen Ústav stavební geologie v Praze s pobočkou v Žilině. V tehdejší Ústředním geologickém úřadu, orgánu na úrovni ministerstva, působil samostatný odbor inženýrské geologie a hydrogeologie, který se podílel na postupné reorganizaci podniků geologického průzkumu.

V Žilině z původního národního podniku Zemevrtný prieskum a sondy byl v roce 1965 zřízen nový Inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum, IGHP, národní podnik s celostátní působností s řadou poboček.

Na poli vědeckého výzkumu vznikaly plány státních výzkumných úkolů, některých vedených Prahou, nově vzniklým Zárubovým inženýrsko-geologickým pracovištěm

Československé akademie věd, některých katedrou inženýrské geologie University Komenského v Bratislavě. Společně se vyvíjela metodika inženýrsko-geologického mapování, představitelé obou pracovních týmů, pražského a bratislavského, obhájili nově vyvinuté postupy na mezinárodním poli, zprvu v zemích bývalého východního bloku, pak i celosvětově.

Když se v zimě 1960/61 rozjel katastrofální sesuv v Handlové, byli k jeho průzkumu a sanaci povoláni inženýrství geologové z Prahy, Bratislavy a Žiliny. Vzešla z toho pak potřeba nového celostátního úkolu, registrace svahových deformací po celém Československu, dodnes sloužící a postupně inovovaná. Vznikla přitom i nová klasifikace těchto jevů, uznávaná i v zahraničí. Práce v tomto směru pokračovaly při sanaci četných sesuvů po mimořádných deštích v roce 1977 v karpatské oblasti Moravy s navazujícím mapováním náchylnosti ke svahovým pohybům.

Vzájemně jsme se domlouvali o principech vysokoškolské výuky inženýrské geologie na Karlově i Komenského univerzitě. Vyměňovali jsme si osnovy, sylaby přednášek, zúčastňovali se obhajob diplomových prací. Řadu let se dařilo uskutečňovat společné exkurze posluchačů IV. ročníku inženýrské geologie týden střídavě jednou po Českém masivu, jednou v Karpatské soustavě, což přispívalo jak k poznávání regionální geologie, tak i ke vzniku přátelských vztahů studentů obou národností.

Plodem bratrské spolupráce jsou i základní učebnice z oboru, dodnes ceněné řadou absolventů, kteří je užívají v praxi.

Československá inženýrsko-geologická škola došla významného mezinárodního uznání, když se Q. Záruba stal v roce 1968 prvním voleným předsedou nově vzniklé IAEG, mezinárodní asociace inženýrských geologů. Stalo se tak při historickém světovém geologickém kongresu v Praze, na jehož přípravě a organizaci inženýrsko-geologické sekce se opět společně podíleli kolegové z českých zemí a ze Slovenska.

Společně jsme se scházeli v domácím profesním spolkovém životě jako odborná skupina Československé společnosti pro mineralogii a geologii, pravidelně na jejích sjezdech a exkurzích.

Novou etapu otevřely listopadové události roku 1989. Rodící se živnostenský zákon umožnil svobodné podnikání, zároveň však vznikaly obavy z možného přílivu samozvaných „odborníků“ a neuvážených zásahů úředníků a politiků do naší odborné činnosti.

Začaly vznikat přípravné výbory pro založení nových profesních spolků, jakýchsi dávných cechů, které by měly držet úroveň oboru a mít právo spolupracovat s příslušnými orgány při úpravách právních či technických norem.

Při pražské odborné skupině inženýrské geologie jsme se začali hned v roce 1990 scházet jako přípravný výbor pro zřízení nové profesní organizace inženýrských geologů. Podobně jako v příbuzných oborech (stavební inženýři, architekti) jsme se se slovenskými kolegy z praktických důvodů i určitých specifík domluvili o národní povaze nových organizací, a tak vznikla v roce 1990 v Praze Česká asociace inženýrských geologů (ČAIG) a současně v Bratislavě Slovenská asociace inženýrských geologů (SAIG).

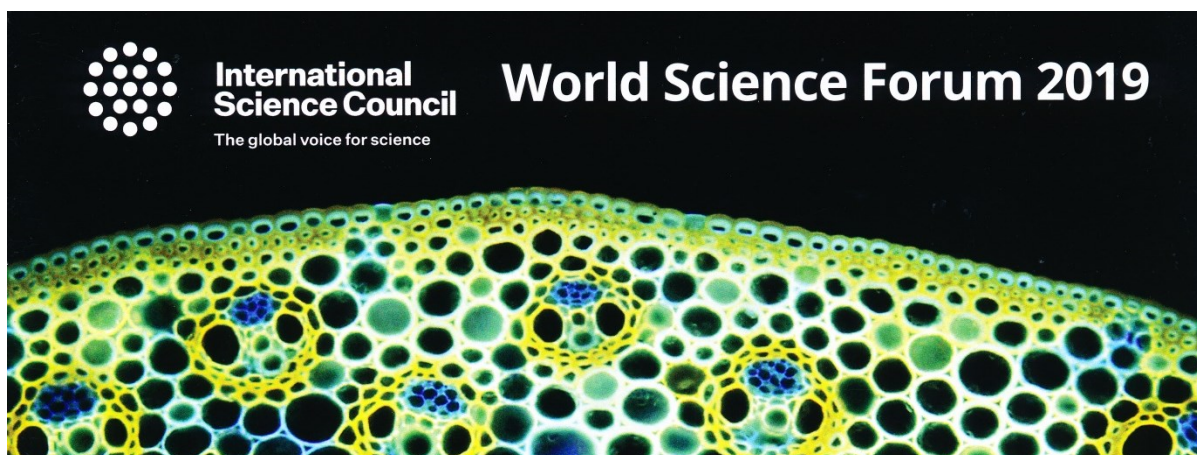
V Praze jsme byli personálně propojeni s přípravným výborem České komory inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT). Souhlasili jsme se začleněním do procesu autorizace v oboru geotechnika, důsledně však s dodržáním principů odborné způsobilosti ve smyslu geologického zákona.

Obě naše asociace se staly záštitou tradičních podniků inženýrsko-geologického průzkumu v Praze, Brně, Ostravě, Bratislavě i Žilině, zejména však nově vzniklých drobných samostatných pracovišť.

Představitelé obou asociací se nadále stýkali, domlouvali si rámcové postupy při diskuzích o zásadách nových právních předpisů, technických norem či výuky nových inženýrských geologů.

Tyto postupy probíhaly v České republice a na Slovensku sice odděleně, ale za stálého dorozumívání a dodržování podobných zásad. S výhodou jazykové příbuznosti, předchozího společného vývoje a při dnešním propojení v Evropské unii nadále, byť neformálně, žije původní československá inženýrská geologie.

*Jaroslav Pašek
s přispěním Jana Krále a Lumíra Woznici
a jeho bohatého archivu*

WSF – Vědecké světové fórum, Budapešť 2019

Vědecké světové fórum je bienále, které se poprvé konalo v roce 2003. Účastní se ho řada významných osob - prezidentů, státních představitelů, předsedů akademií věd, nositelů i laureátů Nobelovy ceny a zvaní významní vědečtí pracovníci. Zabývá se aktuálními otázkami budoucnosti vědecké komunity, společnosti, politiky a ekonomiky.

Deváté WSF pod titulem „Science, Ethics and Responsibility“ se konalo 20. - 23. listopadu 2019 v Budapešti. Fórum spolupořádají „UNESCO, the International Science Council (ISC), the American Association for the Advancement of Science (AAAS), the Inter Academy Partnership (IAP), TWAS - the World Academy of Sciences and the European Academies Science Advisory Council (EASAC), and the Hungarian Academy of Sciences (MTA)“. Zahajovacího ceremoniálu se zúčastnilo cca 600 účastníků ze 120 zemí, plenárních zasedání (celkem jich bylo 6) se zúčastnilo 250-300 účastníků, speciálních sekcí (celkem jich bylo téměř 30) se zúčastnilo cca 70-150 účastníků.

Problematiky „etiky a odpovědnosti vědy“ se při zahajovacím ceremoniálu dotkli všichni řečníci: László Lovász (President of MTA and President of WSF), János Áder (President of Hungary), Shamila Nair-Bedouelle (Assistant Director-General, UNESCO), Daya Reddy (President of ISC), Margareth A. Hamburg (Chair of Board, AAAS), Bonginkosi „Blade“ Nzimande (Minister, South African Republic) a António Guterres (Secretary General, United Nations). Úvodní přednášku měl profesor Peter-Paul Verbeek University of Twente (Enschede, Holandsko), název byl shodný s titulem fóra: Science, Ethics and Responsibility.

Prezident Maďarské akademie věd L. Lovász ve svém úvodním vystoupení mimo jiné poukázal na význam těchto světových fór (překlad z angličtiny): „*Za posledních 20 let se svět vědy nesmírně změnil. Revoluční a transformační pokroky ve vědě, především v oblasti biologického inženýrství a informačních a komunikačních technologií včetně růstu umělé inteligence, rozšířilo oblast působnosti a pravomoci vědy nad rámec očekávání. Pod tlakem rostoucího životního prostředí, sociálních a ekonomických výzev lidstva, tyto pokroky také zvyšují očekávání politiků a veřejnosti vůči vědě na bezprecedentní úroveň. To přináší nové povinnosti pro ty, kteří se*

podílejí na financování, výrobě, šíření a aplikaci vědeckých poznatků. Jak se může věda přizpůsobit těmto zvýšeným očekáváním? Budeme schopni sdělit výsledky a omezení vědeckého výzkumu a vybudovat větší zapojení veřejnosti do vědy v budoucnosti?“

Během WSF, kromě řady velmi zajímavých referátů, fór a diskuzí, byly k dispozici různé dokumentační materiály. Do přílohy vkládám sken příspěvku Geoffreya Boultona (ISC) s názvem „The contemporary global context for science: How science can be a transformative power for peace and development during times of complexity and rapid changes“.

Bylo a je pro mne velkou ctí, že jsem se zúčastnil jednání WSF – Budapešť 2019 coby jeden z pozvaných účastníků. Kromě zahajovacího ceremoniálu jsem se zúčastnil vybraných plenárních zasedání a speciálních sekcí. Jako příklad uvádím plenární sekce „Are there ethical limits to what science can achieve or should pursue?“, „The ethics of science funding“ a „The ethical conduct of science“ a velmi zajímavou sekci „Hunting for alien worlds: Recent advances in Exoplanet research“.

Mám-li stručně uvést zásadní teze (a není vůbec jednoduché to extrahovat), pak za svoji osobu vybírám:

- Základem je odpovědnost za výsledky vědy, dotýká se všech oblastí zkoumání
- Věda má nabízet řešení, realizace je v rukách „kapitálu a politických rozhodnutí“
- Je nezbytná diskuze o etice nejen vědeckých prací a výsledků, ale i jejich použití
- Výsledky vědy mají být poskytovány všem
- Vše se týká Země, není k dispozici druhé řešení = „PLANETA B“

Podrobnější informace k dané problematice naleznete v případě zájmu na webových stránkách <https://cs-eu.net/events/external/world-science-forum-2019-budapest-i-11202019-11232019>
www.council.science/WSF
www.council.science/ActionPlan

Zpracoval: Zdeněk Kaláb

The contemporary global context for science

How science can be a transformative power for peace and development during times of complexity and rapid change.

Photo by Alina Grubnyak on Unsplash

In this essay that explores the ISC's vision of science as a global public good – a vision that is vitally important in a world of global complexity and pressing global challenges – we ask ourselves: what are the major opportunities and challenges facing global society, and what are the emerging areas of science that can benefit from international cooperation?

By Geoffrey Boulton, ISC Governing Board Member.

Today, more people are involved in scientific research and its application than ever before, and we increasingly depend on scientific knowledge to understand a wide spectrum of contemporary affairs. On the planetary scale, this means understanding how humanity has become a defining geological force, shaping many of the natural processes that have created and sustained the Earth's biosphere, atmosphere and hydrosphere, and which form the bedrock of the human economy and life support system. At the level of individuals and societies, we urgently need scientific research on how to shift our unsustainable lifestyles, consumption and production patterns onto a more sustainable pathway. These challenges are most prominently reflected in the UN's 2030 Agenda and its set of 17 Sustainable Development Goals. Meeting the goals will require far more global cooperation and deep social change. Such imperatives for global

society demand that scientists assist in the development and promotion of policies and public action that can create transformation.

These issues arise within a shifting geopolitical frame, where the rules-based international system developed over the past 70 years is under pressure, and international configurations of power and influence are changing. Several decades of globalization have integrated national economies within a global market and increased the mobility of capital and labour, a process that now appears to have stalled in a setting of resurgent nationalism. There has been a global shift of resource and influence from public to private sectors, with a related loss of public capacity to implement major policy shifts in both the national and the international arenas. This is reflected in the increasing proportion of research and development that now occurs in the private sector, raising the question of whether scientists in the private sector should be subject to the same norms of openness, scrutiny and responsibility as those in the public sector.

At the same time, a technological revolution of historic proportions is disrupting existing patterns of behaviour, organization and production, with profound economic and social implications. The vast new data streams created by the digital revolution have provided

OSTATNÍ ZPRÁVY

KONGRESY, SEMINÁŘE, KONFERENCE,...

RECENZE LITERATURY

KRONIKA - JUBILEA, NEKROLOGY

INZERCE

Pozvánky na kongresy, konference a semináře

Důležité upozornění

Usnesením vlády je **od 16. března do ...** zakázán volný pohyb osob. V důsledku toho se naplánované akce v tomto období nesmějí konat.

Přeložené akce

PODZEMNÍ VODY VE VODÁRENSKÉ PRAXI 2020 – **změna termínu konference!**

Nový termín konference: 21. - 22. 10. 2020 - středa a čtvrtek

Vážení kolegové vodohospodáři, hydrogeologové, pracovníci státní správy, ostatní hosté,

v souvislosti s nebezpečím šíření nemoci Covid-19 a rozhodnutím Vlády ČR ze dne 13. 3. 2020 o zákazu konání společenských akcí nad 30 osob se konference PODZEMNÍ VODY VE VODÁRENSKÉ PRAXI 2020 **přesouvá z původního termínu 1. - 2. 4. 2020 na nový termín 21. - 22. 10. 2020.**

- Přednášející prosíme o **zaslání příspěvku do sborníku**, pokud jste již tak neučinili, do 30. dubna 2020 na adresu seda@fingeo.cz a potvrzení akceptace nového termínu.

- Přihlášené účastníky prosíme, aby na adresu studio@studioaxis.cz **potvrdili přijetí oznámení o změně termínu.**

Dovolujeme si připomenout, že při neúčasti přihlášené osoby poplatek nevracíme. Je však možné vyslat náhradníka.

- Doporučujeme **co nejdříve si změnit termíny ubytování**. Při změně termínu ubytování v Hotelu Studánka nebude dle vyjádření hotelu účtován stornoplatek.

Případné informace či dotazy směřujte prosím na adresu studio@studioaxis.cz

V případě účasti více přihlášených, prosíme o přeposlání zprávy všem účastníkům.

Děkujeme a těšíme se na viděnou v klidnější době.

Svatopluk Šeda
FINGEO s.r.o.

Bohuslav Vaňous
VAK Jablonné nad Orlicí, a.s.

Petr Dolejš
STUDIO AXIS spol. s r.o.

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA HYDROGEOLOGOV**Národná skupina IAH na Slovensku**

odborný garant

VÝSKUMNÝ ÚSTAV VODNÉHO HOSPODÁRSTVA**Slovenská vodohospodárska spoločnosť pri VÚVH
Slovenská vodohospodárska spoločnosť, člen ZSVTS**

organizujú

20. SLOVENSKÚ HYDROGEOLOGICKÚ KONFERENCIU**Podzemná voda – Nové výzvy v manažmente a ochrane vôd v meniacich sa podmienkach****13. – 16. október 2020****LUČENEC, hotel Mirage**

1. cirkulár

Základné informácie**Termín: 13. – 16. október 2020****Miesto: Lučenec, hotel Mirage********Odborní garanti:**

Ing. Ľubica Kopčová, PhD.

RNDr. Anna Patschová, PhD.

RNDr. Peter Malík, CSc.

Ing. Eugen Kullman, PhD.

Ing. Anna Hrabánková

RNDr. Vlasta Jánová, PhD.

Ing. Vladimír Novák

Ing. Viera Víkukelová

RNDr. Jozef V. Datel, Ph.D.

prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk

Vedecký výbor:

doc. RNDr. Renáta Fláková, PhD – predseda

doc. Ing. Jarmila Božíková, PhD.

prof. UŠ dr hab. Andrzej J. Witkowski

RNDr. Radovan Černák, PhD.

Ing. Peter Bajtoš, PhD.

doc. Ing. Dana Baroková, PhD.

doc. RNDr. David Krčmář, PhD.

prof. Ing. Nad'a Rapantová, PhD.

RNDr. Jozef Kordík, PhD.

Ing. Mgr. Vladimír Pramuk, PhD., MPH.

prof. Ing. Andrej Šoltész, PhD.

Ing. Yveta Velísková, PhD.

doc. RNDr. Renáta Adamcová, PhD

Organizačný výbor:

RNDr. Anna Patschová, PhD.

doc. RNDr. Renáta Fláková, PhD

Mgr. Stanislav Kušnier

Mgr. Adriana Palugová

Mgr. Vladimír Chudoba, PhD.

Mgr. Mária Bubeníková, PhD.

Mgr. Katarína Kučerová

Mgr. František Bottlík

Hlavné témy konferencie:

- Legislatívne a metodické predpisy, stratégie a plány pre trvalo udržateľné využívanie a ochranu zdrojov podzemnej vody
- Podzemná voda – jedinečný zdroj pitných vôd
- Moderné metódy, nové SMART technológie a ich aplikácie
- Globálne klimatické zmeny a regionálne antropogénne zmeny životného prostredia a ich vplyv na režim, množstvo a kvalitu podzemných vôd
- Interakcia podzemných vôd a povrchových vôd a suchozemských ekosystémov
- Kvalita vody a jej znečistenie pesticídmi, farmaceutikami a ostatnými nebezpečnými látkami
- Kontaminované územia miest, environmentálne záťaže a možnosti ich sanácie
- Problematika mimoriadneho zhoršenia kvality vôd a environmentálna kriminalistika
- Minerálne a geotermálne vody, ich využívanie a ochrana

Adresa organizačného a vedeckého výboru:

Výskumný ústav vodného hospodárstva

Nábr. Ar. Gen. L.Svobodu 5, 812 49 Bratislava, Slovensko

Kontakt: A.Patschová – Anna.Patschova@vuvh.sk, +421-2-59343371, 0918630163

R. Fláková - rflakova@gmail.com, +421-2-60296226, 0904107532

K.Kučerová – Katarina.Kucerova@vuvh.sk, +421-2-59343217,

Webová stránka: <http://www.vuvh.sk> a <http://www.sah.sk>

Pozvánka na konferenciu

Slovenská asociácia hydrogeológov a Výskumný ústav vodného hospodárstva pozývajú všetkých svojich členov, domácich a zahraničných odborníkov z praxe, štátnej a verejnej správy, univerzít a ďalšiu odbornú verejnosť, na jubilejnú 20. Slovenskú hydrogeologickú konferenciu s medzinárodnou účasťou. Nosným motívom konferencie je nový prístup. V rámci konferencie si pripomenieme aj životné jubileá členov SAH a budú odovzdané ocenenia za významný prínos v oblasti hydrogeológie. Okrem bohatého odborného programu a odbornej exkurzie sme pre Vás pripravili aj spoločenský a športový program. Konferencia je jedinečným miestom pre prezentáciu a nadviazanie užitočných kontaktov.

Prijaté príspevky budú prezentované formou prednášok alebo posterov v rámci posterovej sekcie, a budú publikované v zborníku.

Vybrané príspevky budú po posúdení vedeckým výborom odporúčené redakčnej rade časopisu Podzemná voda na publikovanie. Ostatné príspevky budú publikované v zborníku.

PROGRAM KONFERENCIE

13. 10. 2020	14:00 – 20:00	registrácia účastníkov
	16:00 – 18:00	posterová sekcia I - diskusia
14. 10. 2020	8:00 – 12:00	registrácia účastníkov
	9:00 – 12:30	odborný program – blok I
	12:30 – 13:30	prestávka na obed
	13:30 – 17:30	odborný program - blok II, posterová sekcia II
	19:00 – 23:00	spoločenské posedenie
15. 10. 2020	8:00 – 9:00	registrácia účastníkov
	9:00 – 12:30	odborný program – blok III
	12:30 – 13:30	prestávka na obed
	13:30 – 17:00	odborný program v teréne

16. 10. 2020 9:00 – 15:00 celodenná exkurzia

Program konferencie bude spresnený v 2. cirkulári.

Príspevky môžu byť publikované v zborníku z konferencie v jazyku slovenskom, českom a anglickom. Zborník z konferencie a časopis Podzemná voda č. 1/2020 dostanú účastníci konferencie pri registrácii. Bez prihlásenia aspoň jedného autora či spoluautora každého príspevku k účasti na konferencii nie je možné ich príspevok prezentovať.

Rokovacími jazykmi bude slovenčina, čeština, poľština a angličtina.

Organizačné pokyny

Registračné poplatky:

Účastnícky poplatok zahŕňa zborník, občerstvenie, spoločenský večer, časopis Podzemná voda, odborný program v teréne, režijné náklady) skorá R do 30.6. / neskorá R po 30.6.

Pre nečlenov SAH 220,- EUR / 270,- EUR

Pre členov SAH 170,- EUR / 200,- EUR

Účastnícky poplatok pre študentov a doktorandov, dôchodcov 130,- EUR // 150,- EUR

Sprievodná osoba (občerstv., spol. večer, odborný program–terén) 110,-EUR/150,- EUR

Celodenná odborná exkurzia 50,- EUR

On-line prihlasovanie: <http://www.sah.sk>

Dôležité termíny:

Prihlásenie a zaslanie abstraktu príspevku / postera 31.5.2020

Oznámenie o prijatí príspevkov 10.6.2020

Druhý cirkulár s programom 30.6.2020

Texty príspevkov do zborníka 30.8.2020

Účastnícky poplatok je potrebné previesť na účet SAH do 15.9.2020 (neskôr po dohode)

SAH nie je platcom DPH, IČO: 17320798, DIČ: 2020832319

Bankové spojenie: Tatrabanka a.s., Bratislava

Číslo účtu: IBAN SK6011000000002669080136

Variabilný symbol: 6112018

Zahraniční účastníci môžu zaplatiť v hotovosti pri prezentácii, domáci účastníci môžu v hotovosti platiť len po súhlase organizačného výboru.

Strava je zabezpečená v mieste konferencie, možnosť výberu mäsitej alebo vegetariánskej stravy (informácie v prihláške).

Ubytovanie je zabezpečené v hotely **Miraj****** za zvýhodnené vložné pre účastníkov konferencie pri prihlásení do 30.6. 2020 (<http://www.mirajresort.sk/>). Po tomto termíne do vyčerpania kapacity podľa cenníka. **Parkovanie** je zabezpečené v areáli hotela.

Počas konferencie bude vyhradený čas na návštevu **medicínskeho wellness**.

Cenník prihlásených propagačných materiálov:

V časopise Podzemná voda za 1 stranu A4 (čiernobiely) 330,- EUR

V časopise Podzemná voda za 1 stranu A4 (farebnú) 460,- EUR

V zborníku za 1 stranu A4 (čiernobiely) 200,- EUR

V zborníku za 1 stranu A4 (farebnú) 300,- EUR

Na paneli za 1 m² 100,- EUR

Na paneli za 2 m² 200,- EUR

Prezentácia počas konferencie dohodou

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA

KALENDÁŘ GEOLOGA – VÝBĚR AKCÍ

Důležité upozornění

Usnesením vlády je **od 16. března do ...** zakázán volný pohyb osob. V důsledku toho se naplánované akce v tomto období nesmějí konat.

Sledujte webové stránky:

viz: <http://www.geology.cz/extranet/popularizace/kalendar>

CAFÉ BARRANDE

Přírodovědný klub Cafe Barrande ruší vzhledem k situaci s koronavirem a s ohledem na to, že účastníci jsou převážně senioři, od čtvrtku 19.3.2020 do odvolání všechny besedy. O obnovení besed budeme včas informovat.

Jiří Jiránek - Vladimír Sattran

Přírodovědný klub na adrese Ježkova 8/921, Praha 3, je otevřen každý čtvrtek od 16:00. Začátky besed, pokud není uvedeno jinak, jsou v 17:00. Vína z Velkých Bílovic. Pro přednášející je k dispozici dataprojektor; notebook je třeba přinést vlastní. V případě neuskutečnění oznámené přednášky bude náhradní program „Večer s Ježkovým klavírem“.

Pro případné změny sledujte: www.geology.cz/cafe-barrande/nabidka

Akce a úřední hodiny Společnosti Národního muzea jsou do odvolání zrušeny !!!

Usnesením vlády je **od 16. března do ...** zakázán volný pohyb osob. V důsledku toho se níže uvedené akce v tomto období nesmějí konat.

Sledujte webové stránky: <http://snm.nm.cz/>

a též webové stránky www.mineralog.cz

Nekrology:**Arnošt Grmela (+ 23. března 2020)**

Vážené kolegyně a kolegové,

přicházíme se smutnou zprávou, že dne 23.3. těsně před svými 80. narozeninami náhle zemřel náš blízký kolega, přítel a učitel doc. Ing. Arnošt Grmela, CSc. Půlstoletí vyučoval na Vysoké škole báňské v Ostravě a mnoho z nás mu vděčí za vzdělání, obětavý a velmi lidský přístup, kdykoliv jsme potřebovali pomoci. Jeho životní optimismus, který neutuchal ani v dobách, kdy se jeho zdravotní stav zhoršoval, nám bude moc chybět. Za svůj celoživotní přínos oboru hydrogeologie byl oceněn medailí O. Hynie a věřím, že v této těžké chvíli na něj vzpomene dlouhá řada jeho žáků jakož i spolupracujících kolegů. Výsledky jeho práce budou s námi mnoho let a zařadí se mezi řadu významných osobností našeho oboru, kteří nás už také opustili.

Pojďme společně vzpomenout na některé důležité momenty jeho pracovního života. Arnošt Grmela absolvoval obor Důlní měřictví a geodézie na Hornicko-geologické fakultě Vysoké školy báňské v Ostravě a tento obor jako by předurčil jeho celoživotní lásku k přesnosti a pořádku. V letech 1962-1972 pracoval na hlubinném dole v Ostravě jako samostatný důlní měřič, poté hlavní geolog podniku a jako vedoucí oddělení důlního měřiče a geologa. V roce 1978 nastoupil na katedru geologie a mineralogie – dnes po mnoha změnách Katedra geologického inženýrství. Byl habilitovaným docentem v oboru hydrogeologie, vedoucím ústavu Hydrogeologie a inženýrské geologie (do roku 2008). Přestože v roce 2009 ukončil oficiálně svou kariéru pedagoga, až do své smrti jím pro řadu žáků, kteří s ním byli v kontaktu, nikdy nepřestal být.

Vedle působení na VŠB-Technické univerzitě v Ostravě byl profesorem a členem vědecké rady Akademie Technicko-Humanistické v Bilesku-Biała. V Polsku si jeho pedagogické činnosti vysoce cenili, v roce 2013 mu byl za zásluhy v pedagogické a vědecké činnosti a za rozvoj polsko-české spolupráce udělen prezidentem Polské republiky Zlatý kříž Polské republiky. Jeho celoživotní přínos oboru hydrogeologie ocenila nejen Česká asociace hydrogeologů Cenou Oty Hynie v roce 2014, ale i Slovenská asociace hydrogeologů v roce 2005 medailí Za rozvoj hydrogeologie.

Jeho celoživotní láskou byla důlní hydrogeologie a byl bezpochyby nejuznávanějším specialistou v tomto zaměření v České republice. O tom svědčí řada odborných prací – publikovaných i nepublikovaných a spolupráce s řadou podniků, nejen důlních. Byl autorem či spoluautorem 8 monografií, 4 učebnic, 21 skript, 66 článků v časopisech, více než 200 článků na konferencích a takřka 300 odborných a výzkumných zpráv a znaleckých posudků. Byl odborným garantem řady národních a mezinárodních projektů, členem Mezinárodní asociace důlních vod, organizátorem a odborným garantem řady národních a mezinárodních konferencí. Mnoho let byl místopředsdou České asociace hydrogeologů a jejím aktivním a obětavým členem.

Vždycky když nás opustí významný odborník v oboru, mnohokrát nás napadne, co bychom se ho rádi ještě zeptali a víme, že mnoho poznatků a zkušeností se bohužel nenávratně ztratí. Díky své nezměrné pracovitosti a pečlivosti nám toho docent Grmela naštěstí mnoho zanechal, ať už jde o monografie o ostravsko-karvinském detritu či důlních vodách uranových ložisek předplatformních formací nebo jiné práce. Jako kolega, učitel a přítel nám ale bude chybět navždy.

Arnošte, nezapomeneme a budeme Tvůj odkaz předávat dále.

Nad'a Rapantová

+

*Kdo v srdci žije, neumírá.
František Hrubín*

V hlubokém zármutku oznamujeme všem příbuzným, přátelům,
kolegům a známým, že nás navždy opustil náš drahý manžel,
tatínek, tchán, dědeček, pradědeček, bratr, švagr a strýc,
pan

doc. Ing. Arnošt Grmela, CSc.

Zemřel náhle v pondělí 23. března 2020 ve věku nedožitých 80 let.

S naším drahým zesnulým se rozloučíme v úzkém rodinném kruhu.

Děkujeme všem, kteří tichou vzpomínkou uctí jeho památku.

manželka *Marie*
synové *Marek* a *Jan*

Za RNDr. Karlem Dědáčkem, CSc.

Na konci února 2020 zemřel dlouholetý kolega a významný člen České asociace geofyziků pan RNDr. Karel Dědáček, CSc. Jeho profesní kariéra byla úzce spjata s radiometrickými a leteckými geofyzikálními měřeními, jak dokládají i dvě níže uvedené vzpomínky.

Prof. RNDr. Milan Matolín, DrSc. z Přírodovědecké fakulty UK v Praze vzpomíná: „Dvacátého osmého února 2020 nás opustil náš milý kolega a dlouholetý spolupracovník RNDr. Karel Dědáček CSc., absolvent studia užitě geofyziky na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Jménem pracovníků oboru užitě geofyziky chci vzpomenout jeho dlouhodobé působení na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, při kterém v sedmdesátých letech minulého století významně přispěl k poznatkům o radioaktivitě hornin a prvé manuální konstrukci mapy radioaktivity hornin Československa 1:500 000. Za jeho pomoci byl veden rozsáhlý sběr horninových vzorků z území Československa a laboratorní měření jejich radioaktivity jako podklad k interpretaci celostátních leteckých radiometrických měření. V lednu 1981 obhájil na Přírodovědecké fakultě kandidátskou disertační práci „Použití spektrometrie gama a rentgenfluorescenční analýzy při průzkumu neradioaktivních surovin“. Jeho následné mnohaleté působení v Geofyzice Brno a Miligal, s.r.o., v oboru leteckých geofyzikálních měření s obdivuhodným výstupem více než čtyřiceti zpráv o geofyzikálním výzkumu rozsáhlých území je dokladem jeho odborné schopnosti a pracovitosti. Na vždy optimistického milého kolegu Karla Dědávka budeme v dobrém vzpomínat.“

RNDr. Ivan Gnojek, CSc., dlouholetý spolupracovník Dr. Dědávka, ve svém vzpomínání uvádí: „Karla Dědávka jsem poznal v r. 1972. Bylo to v terénu ve Slavkovském lese při pozemní verifikaci leteckých radiometrických anomálií zjištěných tehdy prováděným leteckým mapováním aparaturami sovětské provenience z pražského závodu Geofyziky n.p. V té době byl Karel aspirantem na Katedře užitě geofyziky a úzce spolupracoval s doc. Milanem Matolínem na aplikacích nově se rozvíjejících radiometrických metod.“

V polovině 70. let doznala československá letecká geofyzika podstatnou modernizaci – magnetometr s permaloyovou sondou byl nahrazen protonovým, jednokanálová radiometrie byla nahrazena 4-kanálovou gama spektrometrií, byl zaveden videozáznam dráhy letu, a to vše na bázi digitálních měření, sběru a zpracování dat. K řízení a následnému využití velkoobjemových

realizací těchto leteckých prací byli potřební kvalifikovaní geofyzikové s vyšší znalostí radiometrických metod. A tím byl RNDr. Karel Dědáček.

Do brněnského střediska letecké geofyziky nastoupil v r. 1978. V té době se převážně letecky mapovala slovenská území – všechna pohoří neovulkanitů a pohoří vnitřních Karpat. Výsledky nově aplikované letecké gama spektrometrie bylo třeba v terénu prověřovat, tak jsme s Karlem s přenosnými gama spektrometry zbrázdili řadu lokalit převážně středního a východního Slovenska, od Štiavnického pohoří po Zemplínské vrchy.

V 80. letech Karel převzal vedení střediska letecké geofyziky. V té době měl na starosti řízení leteckých akcí převážně ve vybraných částech Českého masivu. Po havárii jaderné elektrárny v Černobylu zavedl zpracování leteckých gama spektrometrických dat pro radiohygienické účely. Tyto práce doznaly řadu ocenění ze zdravotnických institucí.

Poslední Karlem řízenou leteckou akcí bylo letecké geofyzikální mapování Doupovských hor v r. 2001, těsně před ukončením činnosti Geofyziky s.p. Po r. 2003, kdy realizaci leteckých geofyzikálních prací převzala společnost Miligal, s.r.o., pro ni byl vždy ochotným konzultantem.

Karel Dědáček vždy pečoval o soudržnost kolektivu pracovníků letecké geofyziky. Ještě jako důchodce s nadšením organizoval setkávání bývalých pracovníků letecké geofyziky.

Karle, zůstáváš v našich myslích. Tak „Zdař Bůh a Letu zdar.“

RNDr. Karel Dědáček: Rejvíz, Jeseníky, sedmdesátá léta, geofyzikální průzkum PŘF UK

Kompiloval: Zdeněk Kaláb

Doc. RNDr. Jaroslav Skácel, CSc, čestný člen ČALGu, opustil naše řady

16. ledna 2020 náhle skonal známý moravský geolog doc. RNDr. Jaroslav Skácel CSc. Rodem z Moravského Slovácka, se narodil 19. června 1928 ve Ždánicích, věnoval se převážně regionálnímu a ložiskovému geologickému výzkumu severní Moravy a moravského Slezska. Po absolvování studia přírodních věd na brněnské Masarykově Univerzitě v roce 1951 působil v Českomoravském rudním průzkumu v Rýmařově, později se stal vědeckým pracovníkem Slezského ústavu ČSAV v Opavě a po zřízení pobočky

Ústředního ústavu geologického v Jeseníku v polovině 60. let minulého století se stal prvním vedoucím tohoto pracoviště. Vědeckou hodnost kandidáta věd CSc. získal v roce 1955. Posléze se habilitoval jako docent na Palackého universitě v Olomouci.

Opakovaně pracoval jako expert v zahraničí. Po krátké expertize na polymetalických ložiscích ve Vietnamu roku 1976 pracoval úhrnem téměř 10 let v rámci několika pobytů v Maroku. Zde se zabýval především geologickým průzkumem měděných a stříbrných rud v Atlasu i Antiatlasu a pomáhal též vychovat jednu generaci marockých rudních geologů a techniků. Výraznou měrou přispěl k tomu, že česká geologie má stále v Maroku dobré jméno. O svém pobytu v této zemi napsal knihu *Maroko očima geologa*, ve které podchytil nejen vlastní poznání přírodních poměrů, geologie, mineralogie a ložisek nerostných surovin, ale všiml si také života marockého lidu, jeho historie, zvyků a tradic.

Jaroslav Skácel je autorem a spoluautorem (např. s B. Fojtem, T. Kruťou a d.) mnoha desítek původních prací, které publikoval doma i v zahraničí. Výsledky jeho práce při ověřování desítek jesenických lokalit a v rámci vyhledávacích geologických průzkumů kyzových polymetalických ložisek v Horním Benešově, v Horním Městě i ve Zlatých Horách pomohly poznat tuto nejvýznamnější surovinovou základnu rud barevných kovů tehdejšího Československa. V roce 1966 vydal monografii o devonských ložiskách železných rud typu Lahn-Dill, která má stěžejní význam pro poznání charakteru těchto kdysi průmyslově významných ložisek. V rámci regionálního výzkumu se také podílel na geologickém mapování Osoblažska. V roce 1968 vypracoval rozsáhlou surovinovou studii Jeseníků. Vedle podílu na prognózních výzkumech je třeba z tohoto období zmínit také geologické mapování na listu speciální mapy Jeseník, jehož byl docent Skácel redaktorem.

Vedle geologie a mineralogie se po celý život se zajímal o slovácký folklor, hudbu, umění a historii. Hrál dobře na cimbál. Znali jsme ho jako dobrého člověka a přítele, s nímž vždy bylo pro nás potěšením spolupracovat, vyrazit na společnou túru do terénu anebo jenom prostě posedět a pobesedovat. Bude nám chybět.

Mirko Vaněček

Fota jsou z rodinného archivu rodiny Skácelovy

Inzerce

Připojte se k IAH!

Členství v Mezinárodní asociaci hydrogeologů (IAH) vám nabízí skvělou příležitost být v kontaktu s ostatními hydrogeology a specialisty na podzemní vody po celém světě. Náš **Hydrogeology Journal** je jedním z nejcitovanějších časopisů, zabývajících se tematikou podzemních vod, a jako členové IAH ho budete dostávat zdarma až domů. Náš Newsletter IAH, také přístupný na internetových stránkách IAH www.iah.org poskytuje aktuální informace z oblasti podzemních vod a aktivit naší Asociace. Širší členská základna dává Asociaci více zdrojů a umožňuje nám, aby náš hlas byl více “slyšet” na mezinárodních fórech. Jako mnoho států i Česká republika má Český komitét IAH.

Mezinárodní kongresy a konference poskytují šanci setkat se s kolegy a vytvořit nové profesionální spolupráce. Mezinárodní IAH kongresy patří mezi největší akce pořádané v oboru hydrogeologie na světě, a řádní členové IAH mají významné slevy na kongresových poplatcích.

Z dalších aktivit IAH můžeme jmenovat činnost pracovních komisí a skupin na různá témata, vydávání odborných publikací, pořádání seminářů, různých vzdělávacích kurzů apod., na stránkách www.iah.org je také oblíbený kalendář akcí, který poskytuje jednu z nejúplnějších informací o konferencích a seminářích pořádaných po celém světě, jak národních, tak mezinárodních.

IAH také nabízí Firemní členství. Vaše společnost se může připojit k IAH, podporovat naši práci a zapsat až 6 zaměstnanců jako osobní členy IAH. Více informací najdete na stránkách Asociace www.iah.org.

Ti, které jsme přesvědčili, kontaktujte, prosím, vedení Českého komitétu IAH J.V.Datla, e-mail: jvdatel@gmail.com, nebo Nad'u Rapantovou, e-mail: nada.rapantova@vsb.cz. S těmi, kteří s rozhodnutím zatím váhají, budeme také velmi rádi diskutovat. Že je vedení ČK IAH totožné s vedením ČAH, není náhoda, existuje dlouhodobý záměr o sblížení těchto spolků, a jejich budoucího sloučení. Zatím tomu brání rozdílnost ve výši členských příspěvků.

Staňte se jedním z více než 4000 členů IAH z celého světa, a vytvořte si nové profesionální kontakty a přátele!